Europos LIETUVIS

Nr. 42. (372) 21. 10. 1954. LONDONAS, 1954 m. spalio mėn. 21 d. VII metai

ŽODŽIAI IR DARBAI

Žinome, kad geras oratorius ugningais židžiais sužavi, pravirkdo minią, palenkia vienai kitai akimirkai klausytojus jam norima kryptimi. Tačiau, jei jo kalboje nėra konkretaus ir apčiuopiamo tikslo, jei po jo kalbos nesiimama atlikti kurio nors darbo, visa kalba tiek teverta, kiek ji truko. Kalba pasibaigė, klausytojai išsiskirstė, o su jais išsisklaidė lyg dūmas ore ir pasakytieji žodžiai. Šiam savo teigimui pagrįsti paimsiu vieną mūsų gyvenimo sritį, apie kurią, jei įveiktume suskaityti, jei įveiktume surikiuoti parašytas tuo klausimu eilutes, tikriausiai jomis apjuostumėm didžiąją šios salos dalį. Apskaičiuokime, kiek mes esame skaitę gražiausių straipsnių apie mūsų jaunimą, ir kiek mes apie jo apsaugojimą nuo nutautėjimo prikalbėjome auksinių minčių per įvairius susirinkimus, posėdžius, suvažiavimus, sąskrydžius? Daug originalių žavinčių minčių pasakėm, daug rezoliucijų išnešėm, kad jaunimas, tai mūsų tautos ateitis ir kad kaip mes jį išsaugosime, tokią turėsime ir tautos ateitį. Ir tai auksinė tiesa. Bet, deja, prisipažinkime, kad tomis kalbomis viskas beveik ir baigdavosi, nes mūsų žodžių nesekdavo darbai.

Žinome, kad mirę turėsime duoti apyskaitą už savo žemiškąją kelionę, lygiai žinome, kad gyvieji turėsime duoti apyskaitą prieš savo Tautą už mūsų jaunimo išsaugojimą ir išauklėjimą mūsų Tautos ateičiai. Tai yra pirmoji pareiga, kurią ne tik žmogus, bet ir pilkasis žvirblis supranta, nepaleisdamas iš savo globos žvirblioko tol, kol šis nesugeba savarankiškai skraidyti, būti tokiu pat žvirbliu, kokiu buvo ir jo tėvai, nežiūrint, kad tie geltonsnapiai ir kregždės lizde būtų išperinti. Jie visvien turi likti pilkaisiais žvirbliais.

Štame krašte tokių geltonsnapių lietuviukų turime jau ne desėtkais, bet šimtais. Mūsų pareiga, kad jie jau dabar būtų pratinami skraidyti taip, kad žinotų, kuriai gūžtai jie priklauso ir kokia kalba privalo čirkšėti. Iki šiol šio krašto lietuviai, nors ir daug šiuo klausimu prikalbėjo, neturėjo konkrečios tokios gūžtos, kurion galėtų surinkti savo jaunuosius ir ten tinkamiau juos paruošti būsimiems skraidymams. Iki šiol mes vos vienai savaitei įveikdavome surinkti šimtinę tokių jaunuolių keno nors malone ganyklų užtvarose. Ir tai su nepaprastai didelėmis aukomis ir pastangomis. Šią savaitę šio krašto lietuviai pasisakys, ar ir ateityje mes savo jaunimą tejveiksime kelioms dienoms metuose pasiųsti į „lietuvybės tvirtoves", ar ryšimės įsigyti pastovią, erdvią ir mums tinkamą vietą, kuri tiktų pavadinti „Mažoji Lietuva", kur mūsų jaunimas ne vieną kitą dieną, bet visas vasaros atostogas galėtų praleisti, auklėjami lietuviškoje dvasioje?

Asmeniškai esu apžiūrėjęs šią vietovę. Ji vispusiškai tinka mūsų reikalavimams. Apie geresnę mums ir svajoti sunku. Ji tinka mokyklai (ten mokykla prieš tai ir buvo), tinka senelių prieglaudai, tinka vasaroti, tinka *jaunimo ir skautų stovykloms, tinka šio* krašto liet. sąskrydžiams, koncertams, vaidinimams, tinka mūsų visų susibūrimams, ar tai būtų bažnytiniai atlaidai, ar didesnio mąsto tautinės šventės. Be to, žemė tinka *ūkiui — daržininkystei, ar gyvulininkystei.*

Dažniau lankydamas lietuvių kolonijas, lankydamas ligonius, susidurdamas su senesnio amžiaus žmonėmis, matau, kad nebekalbant apie mūsų jaunimą, reikia mums turėti pastovią, ramią vietą, kur galėtume priglausti savo tautietį, nebeįveikiantį ar tai dėl amžiaus, ar dėl ligos, pelnytis savo jėgomis duonos. Iki šiol tokius žmones mes galėjome paguosti tik žodžiai, nes ir mūsų visi užsimojimai ir planai taip pat baigdavosi tik žodžiais. Šiandien turime progos visų mūsų daug kartų diskutuotus ir aptartus planus įgyvendinti — įsigyti nuosavybėn mūsų jaunimui gūžtą, seneliams — prieglaudą, o *dirbantiesiems lietuviškąją* vasarvietę. Tuo žygiu mes žodžius paverstume konkrečiu darbu, kuris suteiktų mums tautinės garbės, paguodos nelaimėje ištiktam, lietuvybės užuovėją priaugančiajai kartai.

Nedaug mūsų šiame krašte yra. Žinau, kad gal būt ne vienam, ypač turinčiam šeimą, svaras ar du — dideli pinigai, tačiau tikiu, kad tokia suma nebus kliūtis įsigyti mums šiame kratše dar vieną lietuvybės tvirtovę.

Tikiu, kad šios savaitės Jūsų atsakymas nuspręs, jog mes, reikalui esant, žodžius paveričame konkrečiu darbu.

Kun. A. Kazlauskas, MIC

SU ŠIUO NUMERIU

Su šios savaitės „Europos Lietuvio" numeriu siunčiama D. Britanijoje gyvenantiems lietuviams specialios skrajukės, numatomos Prieglaudos — Vasarvietės įsigijimo reikalu. Kiekvienas skaitytojas *prašomas skrajukėje pažymėti savo nuo*monę tuo reikalu ir ją persiųsti Lietuvių Namų B-vei, Londonan.

DEŠINIOJI NEŽINO, KĄ DARO KAIRIOJI

Viename paskutiniųjų „Eltos" numerių skaitome Vykdomosios Tarybos pirmininko ir Lietuvybės Išlaikymo Tarnybos valdytojo p. K. Žalkausko pranešimą apie LIT veiklą 1954 m. I pusmetyje.

„Remiantis PLB statutais, jos prigimtimi ir tikslais, PLB tenka dar sykį deklaruoti kaip kultūrinę-socialinę organizaciją, kurios prieglobstyje turi rasti sau vietą kiekvienas lietuvis. Pirmutinis ir pagrindinis PLB uždavinys yra išlaikymas lietuvybės — vadinasi, tautinės kultūros puoselėjimas. Tuo pačiu PLB netiesiogiai prisideda prie išlaisvinimo politikos, sudarydama jai emigracijoje užnugarį. Be to, pervesdama T. Fondui 40 procentų savo pajamų, ji finansiškai remia mūsų išlaisvinimo akciją. Šiuo PLB reiškimasis politikoje turi apsiriboti".

Mes tremtyje gyvename demokratijos šalyje ir lietuviškais reikalais kiekvienas gali kalbėti ir rašyti, kas tik jam patinka, bet, dievaž, Lietuvybės Išlaikymo Tarnybos valdytojui tikrai jau nederėtų skelbti to, kas prieštarauja patiesVLIK'o priimtai Lietuvių Chartai, kuri nusako PLB siekimus, ir jo pirmtakūno Lietuvybės Išlaikymo Tarnyboje žodžiams.

Lietuvių Chartos 6 straipsnyje sakoma: „Darbu, mokslu, turtu ir pasiaukojimu lietuvis kovoja, kad apgintų ir išlaikytų nepriklausomą Lietuvos valstybę". Buvęs LIT valdytojas prel. M. Krupavičius leidinyje „Pasaulio Lietuvių Bendruomenės keliu" 19 pusl. rašo: „Tad PLB turi du tikslus — pagrindinį ir atsitiktinį. Pagrindinis — išlaikyti išeiviuose lietuvybę. Atsitiktinis — atkovoti Lietuvai laisvę. ...Lietuvos išlaisvinimas yra tik atsitiktinis PLB tikslas, nors šiuo metu jis **yra svarbesnis už pagrindinį** (mano pabr.)". Ir tikrai, vien už markę ar už dolerį Lietuvos laisvės neišpirksi. Reikia dar šio to daugiau.

Panagrinėkime dabar tą klausimą iš esmės.

Bendruomenė, kaip žinia, yra lietuvių tautybės žmonių visuma. Kiekvienas lietuvis savaime yra lietuvių bendruomenės narys. Kaip ir kiekvienas kolektyvas, bendruomenė yra tokia, kokie yra jos nariai, bent jau kokie yra jos sąmoningesnieji nariai. Jei bendruomenė susideda iš negrų, tai ji ir bus juoda, o ne balta ar geltona. Dar daugiau, bendruomenė arba tauta nėra vien tik pripuolamas individų konglomeratas, bet ji yra taip pat dvasinė jungtis ir sykiu mūsų augščiausiųjų, bendrųjų siekimų apraiška. Šiuo metu vienas augščiausių mūsų siekimų yra atgauti Lietuvai laisvę. Tas siekimas yra politinis siekimas. Pasakymas, kad Bendruomenė turi būti nepolitinė, reiškia, kad tremtyje esantieji lietuviai turėtų to siekimo išsižadėti. Teisybė, galėtų būti ir kita išvada, būtent, kaip Liudvikui XIV-jam buvo „L'etat — c'est moi", taip ir LIT Valdytojui: bendruomenė — tai aš, aš laisvinu ir to užtenka. Jei tikrai taip būtų, tai žinant kokių nelemtų pasėkų toji Liudviko XIV koncepcija turėjo jo įpėdiniams ir kokia ji todėl yra dabartinėj demokratinėj santvarkoj nepopuliari, vargu ar vertėtų LIT valdytojui ją propaguoti.

Taigi, jei Lietuvos laisvinimas yra politika ir jei nelaikome, kad lietuvių tauta savo likimą yra sudėjusi į vieno LIT valdyojo rankas, kiekvienas lietuvis turi būti kūnu ir siela tai politikai atsidavęs, ir bendruomenė, kaip visų lietuvių sambūris, taip pat yra politinė. Valstybės suvereniteto išlaikymas, o jo netekus — suvereniteto atgavimas, yra kiekvinos tautos, kikvienos tautinės bendruomenės svarbiausias tikslas, nes tautinė bendruomenė ilgainiui gali išsilaikyti tik savoje valstybėje. Teisybė, kad lietuvių Bendruomenė, kaip LIT valdytojas savo pranešime pareiškia, svetimuose kraštuose liks ir atgavus Lietuvai nepriklausomybę, bet ką tai turi bendro su Bendruomenės politiškumu ar nepolitiškumu? Bendruomenė liks, tik pasikeis jos uždaviniai: tikslas atgauti valstybės suverenitetą atkris, o vietoje to, jos užduotis bus atgautąjį suverenitetą stiprinti. Ir tai bus politinė užduotis. Tik vienos rūšies politikai bendruomenėje ne vieta, tai partinei politikai. Bndruomenė turi būti augščiau partijų, ji turi būti **bendrųjų** tautos, o ne kurios nors jos dalies **pasaulėžiūrinių** siekimų apraiška. Jei tokią politiką LIT valdytojas būtų turėjęs galvoje, tai jau būtų buvę galima tik pritarti.

Teisybė, keitėsi LIT Valdytojai ir penki audringi VLIK'e metai jau praėjo nuo Lietuvių Chartos paskelbimo, tad gal kas sakytų, kad be reikalo aš sau išmintį semiu iš chartų ir raštų, kurie jau nebegyvenimiški. Bet štai visai dar neseniai skaičiau „Eltoje" VLIK'o paskelbtus „Lietuvos Laisvinimo Talkos nuostatus", kur rašoma: „VLIK'as ... skelbia Lietuvos Laisvinimo Talką ir kviečia dėtis į ją visus laisvojo pasaulio lietuvius", ir toliau „URT sutaria suPLB Krašto Valdyba kiek vienam krašte Lietuvos Laisvinimo Talkos organizacines formas". LIT Valdytojo, kaip vykdomojo VLIK'o organo nario, pareiga būtų to nutarimo laikytis, o ne skelbti, kad PLB reiškimasis politikoje turi ribotis pervedimu 40 proc. savo pajamų Tautos Fondui. Dabar gaunasi įspūdis, kad dešinė nežino, ką daro kairė.

Pranas Zundė

GRIEŽTINA KOVĄ PRIEŠ RELIGIJĄ

Kaip visoje Sov. Sąjungoje, taip ir okup. Lietuvoje pastaruoju metu vis smarkinama antireliginė bolševikų veikla. Vilniaus „Lelijos" siuvimo fabriko klube skaičius paskaitą vad. „Politinių ir Mokslinių Žinių Skleidimo Draugijos" tikrasis narys Januškevičienė visaip stengėsi sunaikinti religiją ir dvasininkus. Vilniaus radijo pranešimu, antireliginės paskaitos skaitytos Druskininkų sanatorijoje ir visoje eilėj kitų vietovių. Draugija šiemet skaičiusi daugiau kaip 600 paskaitų, kurių „išklausė 10.000 žmonių". Sustiprinta ateistinė propaganda ir tikinčiųjų puolimai taip pat per įvairius leidinius. Vilniaus radijas *š.m. rugsėjo 9 d. išgyrė* Juozo Mickevičiaus knygą „ Bažnyčia ir dvasininkija išnaudotojų tarnyboje", išleistą šiais metais Politinės ir Mokslinės Literatūros leidykloje. Joje bolševikiniai ateistatai visaip plūsta tikinčiuosius, Vatikaną, „carizmui ir dvarininkams visomis jėgomis padėjusį" vysk. M. Valančių, dergia „Dambrauskus, Laukaičius ir kitus", kurie „uoliai padėjo kapitalistams slopinti darbininkų klasės revoliucinę kovą už išalisvinimą iš kapitalistinio jungo". Minimas Purickis, kun. Vailokaitis ir visa eilė kitų. Vilniaus radijo pareiškimu, „knygoje pateikiama visa eilė ryškių faktų, demaskuojančių žmogėdrišką katalikų bažnyčios atstovų veiklą Didžiojo tėvynės karo dienomis, atskleidžiančių kruvinąjį jų veidą, jų žvėriškumus kovojant prieš liaudies *mases. Knygoje taip pat pa*sakojama apie vyskupų Matulionio, Borisevičiaus, Ramanausko ir daugelio kitų išdavikišką veiklą, siekiant sutrukdyti sėkmingą pokario statybą Lietuvoje". Žvėriškiau, tur būt, niekas negali rašyti, *o vis dėlto* bolševikai nesigėdina užsienį įtikinti, kad niekur kitur nėra tokios sąžinės laisvės, kaip Sov. Sąjungoje. Ten visi turį visokią laisvę, tik skelbiama, kad vis dėlto... „reakcinė dvasininkija yra aršiausių liaudies priešų reakcingiausias būrys"... Rugsėjo 15 d. ir rusų kalba leidžiamas okupantų organas „Sov. Litva" savo vedamajame „Pagerinti mokslinę — ateistinę propagandą" skelbia, kad girdi, „religija yra viena gajausių ir kenksmingiausių praeities liekanų, kuri trukdo daliai tarybinių žmonių dalyvauti komunizmo *statyboje". Tiek partijai, tiek įvai*rioms įstaigoms ir visiems kitiems duota vėjo, kad „nepakankamai varo ateistinę propagandą"...

PRIEŠ PENKIOLIKA METŲ

LIETUVOS DIPLOMATIJOS ŠEFO S. LOZORAIČIO PADARYTAS PER RADIO PAREIŠKIMAS

Prieš penkiolika metų, 1939 metų spalio mėnesio 10 dieną, Maskvoje Lietuvos ir Sovietų Sąjungos Vyriausybė pasirašė vadinamąją Savitarpės Pagalbos sutartį. Ši data yra svarbi mūsų istorijai, nes ji žymi Sovietų užpuolimo prieš Lietuvą pradžią, to užpuolimo, kuri aštuonis mėnesius vėliau Sovietai užbaigė, užplūsdami mūsų kraštą raudonąja kariuomene ir ji visiškai okupuodami. Jau pats tos sutarties sudarymas buvo Sovietų smurto paseka. Kilus antrajam pasauliniam karui, Lietuvos Vyriausybė tuojau paskelbė neutralumą ir jo stropiai laikėsi. Ne viena kariaujančiųjų valstybių neturėjo pagrindo nusiskųsti Lietuvos laikysena ir tokių skundų Lietuvai nereiškė. Lygiu būdu savo politikoje su Sovietų Sąjunga Lietuva vadovavosi tiek tarptautinės teisės nuosttais, liečiančiais neutralių valstybių padėtį, tiek savo noru palaikyti draugiškus santykius su kaimyninėmis valstybėmis — taigi ir su Sovietais.

Nežiūrint tokios mūsų politikos ir nežiūrint to fakto, kad iš Lietuvos pusės Sovietų Sąjungai nebuvo mažiausio pavojaus, Maskvos Vyriausybė 1939 metų spalio mėnesio pradžioje pareikalavo, kad Lietuvos Vyriausybė sudarytų su ja vadinamąją Savitarpės Pagalbos Sutartį. Šį *reikalavimą bolševikai parėmė grąsinimu*, kad jeigu sutartis nebus pasirašyta, raudonoji kariuomenė, kurios didelis skaičius jau buvo tam tikslui sukoncentruotas mūsų pasieny, įžengs į Lietuvą. Šitokiu būdu kalbamą sutartis smurto grąsinimu buvo Lietuvai primesta. Einant sutartimi Lietuva buvo priversta įsileisti Sovietų garnizonus nevą Lietuvos sienoms ginti kartu su Lietuvos kariuomene. Greta šito, nuostato, Sovietų Sąjunga toje pat sutartyje iškilmingai pakartojo savo ankstyvesnių sutarčių pasižadėjimus — gerbti Lietuvos suverenines teise, ypač gi jos valstybinę, ekonominę ir socialinę santvarką ir, bendrai nesikišti į Lietuvos vidaus reikalus. Šitas iškilmingas pasižadėjimas pasirodė tiek pat vertas, kiek bet kuris Sovietų tarptautinis pasižadėjimas, būtent, jis pasirodė nieko nevertas. 1940 metų birželio mėnesio penkioliktą dieną Sovietų Sąjunga užpuolė Lietuvą, įsikišo į jos vidaus reikalus, sulaužė jos suverenines teise ir sunaikino mūsų valtybines, socialinę ir ekonominę santvarką. Vadinamojo Savitarpės Pagalbos Sutartis su visais jos iškilmingais pasižadėjimais buvo Sovietų sumanyta ir mums jėga primesta tik kaip viena priemonių Lietuvą *visiškai okupuoti.*

Spalio dešimtos dienos data nėra vien tiktai istorinė, tolimų įvykių sukaktis. Ji yra įrašyta kiekvienos lietuvio širdyje kaip priminimas tos gilios neužgyjamos žaizdos, kurią lietuvių tautai sudaro Sovietų okupacija. Tai žaizdai užgyti ir mūsų tautos ateičiai patikrinti tėra vienas, vienintelis būdas: Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atstatymas. Tai žinome ne tik mes, lietuviai, bet taip pat kitos civilizuotojo pasaulio tautos. Gerbdamos Lietuvos teisę į nepriklausomybę, žinodamos tikrąją lietuvių tautos valią būti laisvai ir smerkdamos Sovietų Sąjungos padarytąjį Lietuvai smurtą, civilizuotos tautos iki šiai dienai nepripažįsta Lietuvos Sovietų Sąjungos dalimi. Tai yra retas istorijoje tarptautinio solidarumo pasireiš*kimas. Jis įkvėpia tikrumą, kad lietuvių* tautos pasiryžimas atstatyti savo nepriklausomą valstybę bus įvykdytas.

POTVYNIS TORONTE

Rytiniame Amerikos pakraštyje siautė nepaprastai stiprį audra. 200 mylių pločio ruože viesulas nešė gyventojams mirtį ir sunaikinimą. Audra persimetė į Kanadą ir šiame krašte padaré taip pat neapskaičiuojamų nuostolių. Toronto upė išsiliejo, užtvindindama miesto gatves. Tik vienoje Toronto gatvėje nuskendo nuosavuose namuose 25 žmonės. Apskaičiuojama, kad Toronto miestui ši audra padariusi apie 50 milionų svarų nuostolių. Viena Toronto miesto dalis buvo visiškai atkirsta nuo pasaulio. Kai viesulas sugriovė Humber upės užtvanką, apylinkės gyventojai buvo užaliarmuoti skubiausiai bėgti į augštesnes vietas.

New Yorko valstijoje viesulas visiškai sugriovė 1,500 namų o per 10.000 namų dalinai nukentėjo.

NAUJA PRANCŪZŲ ŠNIPŲ IŠDAVYSTĖ

Slapti kariniai planai, liečią Paryžiaus evakuaciją ir išsprogdinimą strateginių mazgų, *priešo įsiveržimo atveju į šį miestą*, buvo surasti komunistų šnipų Baraneso ir Labrusse namuose.

Pereitos savaitės šeštadienį prancūzų saugumo policija areštavo kapitoną Jean *Auguste Cazalet, tarnavusį Paryžiaus gar*nizono karinėje vadovybėje.

Vidaus reikalų ministerija paskelbė, kad kap. Cazalet turėjęs savo raštinėje slaptuosius karinius planus, kurių nuora*šus liepęs padaryti savo sekretorei.* Vėliau tie nuorašai buvo rasti komunistų laikraštininko Baranes namuose. Dalis tų nuorašų buvo rasta taip pat ir anksčiau suimtojo Labrusse namuose, ėjusio augš*tas pareigas prancūzų gynybos ministeri*joje. Policija nustačiusi, kad kap. Cazalet turėjęs ryšius su suimtuoju Labrusse ir dažnai su juo susitikdavęs.

MASKVA PAKEITĖ TAKTIKĄ

Maskvos valdovai jau kuris laikas, kai pakeitė taktiką su Jugoslavijos maršalu Tito. Neseniai nustojo veikusi „Laisvos Jugoslavijos" radio stotis Sovietų Sąjungoje, iš kurios anksčiau buvo raginama nusikratyti „fašistų šuns" Tito, ruošti sabotažus ir t.t.

„KUR YRA HYDE PARKAS?"

Australijos karališkoji komisija, specialiai vyriausybės paskirta aiškina sovietinių šnipų veiklą Australijoje, šiomis dienomis apklausinėjo čekų kilmės sovietų šnipą, kuris prieš penkeris metus buvo atsiųstas Australijon ir... užmirštas. Šiuo metu šis čekas — Divisek, dirbąs kelnerio darbą viename Sydnėjaus restorane. Savo parodymuose Divisek papasakojo, kad jis buvo mobilizuotas į vokiečių armiją, bet 1941 metais dezertiravo ties Kijevu ir pabėgo į rusų pusę. Po karo sovietų žvalgybos agentai pasiūlė jam išvykti Australijon ir būti jų specialiu agentu. Jis norėjęs išvykti iš Europos, todel sutikęs ir šį pasiūlimą priėmęs. Prieš išvykstant sovietų *agentai parodė jam Sydnėjaus botani*kos sode esančios stovyklos nuotrauką. Ten, prie šios stovyklos, jis turėjęs tam tikromis dienomis laukti žmonių, su kuriais jis palaikysiąs ryšius. Šitokiam susitikimui jis turėjęs dėvėti bronzinės spalvos skrybėlę, o po pažastimi laikyti juodą portfelį. Jei ji kas paklaustų, „kur yra Hyde Parkas?", jis turįs atsakyti: „ Kaip tik atvykau iš Pragos".

Divisek į Australiją atvyko 1949 metais su savo žmona. Atvykęs jis tuoj pat pranešė Australijos saugumui, kad ji atsiuntė Sovietai, kaip savo šnipą į šį kraštą. Buvo įsakyta eiti jam į paskirtą vietą susitikimui, tačiau ten prie šios stovyklos niekas jo nė karto nepaklausė — „Kur yra Hyde Parkas"? Australu saugumas manė, kad šis vyras perdedąs ir sugalvojęs šitokią versiją, nes ir per penkeris metus niekas prie tos stovyklos nė karto nepasirodė su juo susitikti. Tik dabar, kai Komisija nuodugniai ėmė tirti sovietinio šnipo Petrovo atneštus dokumentus iš sovietų ambasados Australijoje, tuose *dokumentuose rasta ir čeko* Divisek byla, kuri liudija, kad jis iš tikrųjų buvo pasiųstas Australijon šnipinėti ir... užmirštas.

7 DIENOS

Bonna. Vakarų Vokietijos vyriausybė pereitą savaitę pradėjo pusiau oficialius pasitarimus su Italijos vyriausybe dėl italų darbininkų imigracijos į Vakarų Vokietiją. Manoma, kad ryšium su Vakaru Vokietijos apginklavimu ir vokiečių kariuomenės įjungimu į Europos Gynybos planą, Vakarų Vokietijai pritrūksią darbininkų.

* * *

Londonas. Uosto darbininkų streikas išsiplėtė ir kituose uostuose. Tuo pačiu metu Londone streikuoja ir miesto autobusų šoferiai ir konduktoriai. Tiek uosto darbininkų, tiek ir Londono autobusų tarnautojų streikų priežastis ne atlyginimo klausimas, bet, palyginus, labai nereikšminga priežastis: pirmieji sustreikavo dėl mėsos iškrovimo, antrieji dėl viršvalandžių. Turint galvoje, kad Transporto Profesn. Sąjungoje yra komunistų, ypač jos. viršūnėse, nesunku atspėti ir šių streikų priežasti.

* * *

Vašingttonas. Amerikos Valstybės Departamentas pakvietė Jugoslavijos diktatorių Tito oficialiam vizitui. Tito pakvietimą priėmė. Jau prieš tai Amerikoje lankėsi Jugoslavijos augštieji karininkai su oficialiu vizitu. Šiuo metu Tito vieši Indijoje.

* * *

Londonas. Šią savaitę britų ir Egipto vyriausybės pasirašė sutartį, liečiančią *Suezo klausimą. Po sutarties pasirašymo* Suezo ginčas laikomas išspręstu. Britai, 20 mėnesių bėgyje, atitrauks karines pajėgas iš Suezo zonos. Tik viena britų divizija pasiliksianti Vidur. Rytuose. Esančią *Suezo Kanalo karinę bazę britai per*davė egiptiečiams.

* * *

Teheranas. Teherano kareivinių kieme sušaudyta 10 komunistinių šnipų, nuteistų mirties bausmė už šnipinėjimą Sovietų Sąjungai.

* * *

Berlynas. Pereitą savaitę rytin. Vokietijoje buvo pravesti „Tautinio Fronto" rinkimai. Kaip jau seniai įprasta, komunistai skelbia, kad rinkimuose dalyvavo 99.6 procentai gyventojų, turinčių teisę balsuoti. Žinoma, visi balsai atiteko „Frontui", kadangi kitokių kandidatų nebuvo. Bal*savimo išvakarėse į Vakarų Vokietiją per*bėgo buvęs „parlamento" atstovas Mueller, matyt, bijodamas, kad jis vėl nebūtų išrinktas į „parlamentą".

* * *

Londonas. Etijopijos karalius Haile Selassie viešėjo Londone, kur jį nepaprastai iškilmingai priėmė sostinė ir karalienė Elžbieta II, apdovanojusi Etijopijos karalių Kojaraiščio žymeniu. Per suruoštą Londono Lord Mayor svečiui pagerbti priėmimą Etijopijos karalius visus nustebino nepaprastomis dovanomis: keturi karaliaus tarnai salėn nelauktai įnešė dramblio iltis įtvirtintas sidabro papėdėse, o kiek vėliau salėje pasirodė naujos dovanos: auksinės medžioklei jietys ir kit.

* * *

Londonas. Specialus tribunolas šios savaitės antradienį pradėjo tirti Comet keleivinių lėktuvų katastrofų priežastis. Tyrimas užtruksiąs ilgiau, kaip dvi savaites. Paskutinioji šio tipo lėktuvų katastrofa įvyko Vidaržemio jūroje. Katastrofoje žuvo 56 keleiviai. Pirmoji Comet nelaimė įvyko š.m. sausio 17 d. prie Elbės salos. Joje žuvo 35 keleiviai, trečioji balandžio 8 d. prie Neapolio, kurioje žuvo 21 keleivis. Nuolat pasikartojančios Comet lėktuvų katastrofos privertė britus savo laiku visiškai sulaikyti šito tipo lėktuvais skraidyti. Specialus tribunolas bandys nustatyti visų šitų katastrofų priežastis.

* * *

Londonas. Šiaurin. Airijoje esantį britų pėstininkų pulką užpuolė ginkluoti vyrai. Pėstininkų pulko sargyba apsigynė nuo užpuolikų, kelis jų sužeizdama. Manoma, kad užpuolikai — airių nacionalistų organizacijos nariai norėję pagrobti ginklus. *5 sužeisti suimti.*

MINISTERIAI SUSKRIDO PARYŽIUN

Vakarų Vokietijos kancleris dr. Aden*aueris atvyko į Paryžių, kur pradėjo pa*sitarimus su prancūzų premjeru Mendes-France Saaro teritorijos ateities klausimais. Kaip šiuo klausimu jiem pavyks susitarti, dalinai nuo to priklausys ir pran*cūzų parlamento galutinis pasisakymas* dėl Vakarų Vokietijos apginklavimo.

Paryžiun taip pat atvyko ir JAV užsienio reikalų ministeris Dulles. Trečiadienio bendroje konferencijoje dalyvavo Dul*les, Edenas, Mendes-France ir Adenauer*ris. Konferencijoje aptarta galutinis susitarimas, liečiąs sąjungininkų okupacijos pabaigą Vakarų Vokietijoje. Kituose pasitarimuose buvo papildomai aptarta pu*sės miliono vokiečių armijos reikalai.* Naujai sudaryta Vakar. Vokietijos armija įjungiama į Europos Gynybos planą.

K. BARĖNAS

LIETUVIŲ SPAUDOS PUSLAPIUOSE

MŪSŲ PAVARDŽIŲ ISTORIJA

Šiais metais lietuviškoji spauda nemaža rašė pavardžių reikalu. Beveik nėra to krašto, kur lietuviai jau nesiprašytų pilietybės, o Amerikoje tokių itin daug, ir kai kurie laikraščiai, visiškai nebekeldami klausimo, ar čia verta, ar neverta pasidaryti gyvenamojo krašto piliečiu, spausdino net plačių informacijų, kaip čia geriau ir be jokių trukdymų atlikti visą tą įsipilietinimo procedūrą.

Bet vis dėlto visi sutarė vienu reikalu — tai pavardžių. Kaip žinia, įsipilietinant priimta ir net pasiūloma pasirinkti naują pavardę, atsisakyti turimosios, o naujoji paprastai jau ir iš pavardės rodo žmogų suamerikonėjusį, suanglėjusį ar suvokietėjusį. Visi laikraščiai kvietė lietuvius neatsisakyti savo pavardžių, o iškraipytas ar susvetimintas ta proga pataisyti.

Šito pavardinio sąjūdžio metais ir mūsų kalbininkai rašo apie pavardes ir jų kilmę ar keitimąsi, vadinas, istoriją. Dabar štai „Naujienų" literatūriniame priede (rugsėjo 18 d.) kalbininkas Dr. P. Jonikas spausdina labai įdomų straipsnį „Mūsų pavardės ir jų atsiradimas". Kaip straipsnio autorius rašo, mums visiems jau įprasta galvoti, kad kiekvienas lietuvis jau iš seno vadinasi vardu ir pavarde. Pasirodo, istorija kitaip kalba. O ji, ta istorija, kaip rašo P. Jonikas, štai ką rodo:

„Seniau mūsų, kaip ir kitų tautų, protėviai nenešiojo nei vardų, nei pavardžių. Tai buvo toje primityvioje gadynėje, kada dar nebuvo išaugusi asmens, individo sąmonė, kada jis neskyrė savęs nuo aplinkumos bei kitų individų. Bet individinei sąmonei sustiprėjus, imamas skirti vienas žmogus nuo kito ir jis tam tikru vardu vadinti. Taip iš pradžių atsirado vad. asmens pavadinimai, vardai (asmenvardžiai). Seniausieji lietuvių asmenų vardai randami jau 13-14 a. šaltiniuose."

Apie anuos neistorinius laikus, kada lietuvis dar neturėjo vardo, neįmanoma ką nors pasakyti, nes nėra ko sakyti: vardų nebuvo, pavardžių nebuvo. Bet istoriniai laikai rodo štai kokius dalykus:

„Žilosios mūsų senovės dokumentai rodo, kad lietuvis seniau tesivadino tik vienu vardu — asmenvardžiu. Pvz. 1930 m. Ordino sutartyje su žemaičiais lietuviai rašosi (išverčiant šių dienų rašyba): Dirkstelis, Daukšas, Ragelis, Eitutis, Surgaila, Joteikis, Žilpa ir kt.

„Padaugėjus žmonių, atsiradus vienvardžių ir daugiau ir prireikus įvairiuose dokumentuose (teismo, žemės aktuose, kariuomenės sąrašuose..) tiksliau nurodyti, skirti asmenis, prie tokio vardo imamas dėti tam tikras išskiriamasis požymis: nurodomas kalbamojo asmens santykis su tėvu, broliu ir kt. Pvz. 1406 m. Ordino vaito akte rašoma: Minigaudas Vangsčio brolis, Minigaila Gaudručio sūnus nuo Viduklės ir t.t".

„Naujas etapas pavardžių raidoje praside da lietuviams pasikrikštijus, gavus per krikštą ir krikščioniškus vardus šalia senųjų lietuviškųjų. Kartais dokumentuose tas dvivardiškumas įsakmiai ir pažymimas. Vytau to didikai pvz. rašosi: Mikalojus kitaip Minigaila (Michael alias Minigailo), Albertas kitaip Manivydas.. (čia pirmieji vardai yra krikštavardžiai, o antrieji — lietuviškieji asmenų vardai). Ilgainiui tie du vardai, jau greta stovėdami, virto dabartiniu vardu (krikštvardžiu) ir pavarde (nors tą dvivardiškumą ne vienas krikštas tesudarė): Mikalojus Byliminas, Jonas Goštautas, Vaisymas Doneikavičius — jau randame 1413 m. Harodlio unijos akte. Trakų vaivada (1443-7) vadinasi Jonas Minvydas. Arba Europos universitetuose įrašomi lietuviai studentai: Nicolaus Witmunt (Rostocke 1446), Albertus Možeykonis de Gyedroythy (Krokuvoje 1460) ir t.t. Tačiau šalia to ilgą laiką randame vienavardžių. 1539 m. mokesčių sąraše, kur surašyti vieno kaimo (Paskalio) ties Ragaine gyventojai, skaitome: Petras (Peter) šalia kito Peras Austynaitis; su vienu vardu Stanys šalia kito gyventojo Stanys Jucius. Vienavardžių lietuvių pasitaiko dar ir 17 a. dokumentuose (plg. K. Jablonskis, Istorijos archyvas).

„Šalia dvivardžių jau anksti pasitaiko ir daugiavardžių asmenų pavadinimų: 1412 m. Krokuvos universitetan įsirašo į studentus Nicolaus Johannis Nemir de Litwania, 1461 m, Johannis Naributh de Nyemenczyn. Būdinga, kad to paties asmens pavadinimas esti čia ilgesnis, čia vėl trumpesnis. 1635 m. teismo aktuose pvz. Daukšos tėviškės, Babėnų, bajoras rašomas: Stanislovas Stanislavovičius Jasovičius Babenskis, o kitoj vietoj tame pačiame dokumente jau: aš Samuelis Babenskis, arba vėl: Samuelis Jasovičius, iš pono Samuelio Jasovičiaus Babenskio..."

„Būdinga XVI (ir net XVIII) a. asmenvardžiams, kad pirmuoju vardu (dabartinio krikštavardžio vietoj) tada neretai eina dabartinės pavardės. Štai pluoštas pavyzdžių: Budrius Radvilaitis, Butrimas Aleknavičius, Daugėla Mažrimavičius, Daukšas Piktuževičius, Rimvydas Vibrevičius, Toliušis Daumantavičius, Genelis Grigorevičius, Vytartas Kapšaitis, Rupeika Visutaitis..."

Sąrašas tas ilgas, ir tepateikiame čia jo tik dalį. Dėl to sąrašo Dr. P. Jonikas rašo, kad čia pirmoje vietoje vis eina senasis asmenvardis, o antroje tėvavardinis ar kitoks prieduras, kad lietuvių pavardės ilgai yra svyravusios ir galutinai tenusistovėjo XVII -XVIII a. Moterys XVII a. dar dažnai vienais krikštavardžiais rašomos, nors pasitaiko jų ir su pavardėmis, bet ir be šių priesagų (Katarina Skreivė, Marijona Raudė).

PAŽIŪRŲ Į JAUNIMĄ PERVERTINIMAS

Vieni mūsų laikraščiai lietuviškame darbe pasigenda jaunimo ir kviečia jį ruoštis užimti pavargusiųjų ir nusenstančiųjų pozicijas, kiti šaukia duoti jam kelią, užleisti vietas. Vadinas, būtų lyg ir dvi viena kitai priešingos nuomonės: viena — jaunimas neina į tą lietuviškąjį darbą, kita — jam to darbo niekas neduoda. Man rodos, abi tos nuomonės teisingos, bet paremtos kraštutinumais. Tas auksinis vidurys bus gal greičiau toks, kad dalis jaunimo eina, dirba, randa sau darbo, tik gal mes sunkiau tai pastebime, nes šitokia tėra, šiaip ar taip tik mažuma.

„Mūsų Pastogėje" šitokiam jaunimui iškelti ir apginti yra išspausdinęs straipsnį V. Žemkalnis (1954 m. spalio 6 d., straipsnis „Jaunimo klausimu"). Jis dėl tos mažumos šitaip rašo:

„Mūsų jaunimo tremtyje aš niekuomet nebuvau praradęs ir visada matau jį pilną aktyvumo ta prasme, kuria esame pratę tą aktyvumą vertinti. Mūsų buv. gimnazijų tinklas Vokietijoje, universitetai, įvairūs kursai, ansambliai, ypač Čiurlionies-Mikulskio ansamblis, net opera, dramos teatrai, parodos, meno akademijos (Freiburgas) ir visa eilė kitų panašių kultūrinių organizacijų, ten pražydo naujos kūrybingos ir potencialios lietuvių pajėgos.

„Man teko ketverius metus dirbti ir gyventi jaunimo tarpe (Eichstaetto lietuvių gimnazijoje). Toji gimnazija buvo vienas iš šviesiausių jaunimo tautinio ir religinio brendimo židinių. Panašių gimnazijų buvo ir kitur. Kiek iš tų gimnazijų išaugo įvairių profesijų asmenų, kurie įsijungė į Bendruomenės gyvenimą, jį tobulina ir kelia į augštesnį lygį. Jie visi dirba ne pirmavimo idėjai, ne vien tik trispalvės garbei apginti, bet dirba didelį, atsakomingą kultūros darbą: ne asmeniškos ambicijos, o žmogaus vertės kėlimo darbą. Kalbant apie Australiją, jei kas pasigenda jaunimo — tepažiūri pro universiteto ir koledžų duris — neabejotinai visur ras, tegu ir neskaitlingą, jaunimo būrelį, kuris visu pasišventimu Lietuvos vardan „prakaituoja", bestreniruodamas... laboratorijose ir auditorijose.

„Kalnus nuverčia ne klykianti masė bokso ar kitokiose rungtynėse. XVIII a. pabaigoje negausūs studentų būreliai prikėlė Lietuvą. O garsioji moteris rašytoja Harriet Beecher Stowe savo kūriniu „Dėdės Tomo trioebelė" (Uncle Toms cabin) 1825 m. sukėlė Amerikos civilinį karą(?), kuris pasibaigė šiaurinių valstybių laimėjimu — vergų išlaisvinimu. Prisiminkime, kad šis veikalas yra išleistas 37 kalbomis ir siekia apie 4.000.000 tiražą. Prezidentas Linkolnas tos didžios kovos laimėjimą skiria „Dėdės Tomo" didžiajai rašytojai."

Išvadą V. Žemkalnis nurodo šitokią:

„Jaunimas pats sau suranda tinkamą platų kelią į šviesą".

Rytai ir Vakarai

J. KUZMICKIS

„Man papasakojo įdomų pasakojimą apie mažą vaikutį, kuris ilgą laiką verkė. Kai jo ašaros nudžiūvo, tarė jo motina: „Ačiū dangui, kad nustojai verkęs". „O, ne", jis atsakė: „aš tik ilsiuosiu".

Bernard Basset, SJ

Perskaitę šį judoką kurį paėmiau iš praėjusios savaitės „The Catholic Herald" savaitraščio, dar nesijuokite: noriu papasakoti, kaip mėginau mūsų tautos tragediją įplugdyti į „tarptautinius vandenis".

„LONDON RETREAT HOUSE" IR LIETUVA

Jau keleri metai atidžiai skaitau anglų katalikų laikraščius (The Catholic Herald, The Universe, The Tablet ir k.) ir, vartydamas naujus numerius, nekantriai ieškau, ar nerasiu ko apie Lietuvą.

Laikraščiuose daug ir ilgų pranešimų apie Kiniją ir Kikujų kiltį, apie Austrijos mergaites Anglijoje, apie tai, ką mano tas ar kitas garsenybė padaryti. Pasitaiko žinių ir apie Lenkiją ir Kard. Višinskį, apie Vengriją ir Kard. Mindzsenty, apie Jugoslaviją ir Kard. Stepinac, o apie Lietuvą ir mūsų vyskupus.. nė žodžio. Tarsi Lietuvos visai nebūtų, tarsi mūsų vyskupai nebūtų komunistų suminėjami, kalinami ir tremiami ar sušaudomi.

Pagaliau pasitaikė proga lietuvių vardu atsiliepti. Gavęs iš JAV savo studijų draugo kun. dr. T. Narbuto brošiurėlę „Soviets Kill God in Lithuania", nusiunčiau ją „The Catholic Herald" savaitraščio redakcijai, prašydamas nepamiršti, kad katalikiška Lietuva taipgi kenčia baisiausius persekiojimus ir dėlto užsitarnavusi nors didžiųjų jos skausmų paminėjimo anglų katalikų laikraščiuose.

Už dviejų savaičių (spalio 15 d.) mano prašymas buvo „patenkintas": po stamboka antrašte — „London Retreat House" — buvo atspausdinti Jotter'io devyni gabalėliai, kurių vieno trečdalis — 13 eilučių — paskirtas Lietuvai ir jos kančioms. Tose eilutėse rašoma:

„Trečioji yra kita maža brošiūrėlė, pavadinta „Soviets Kill God in Lithuania", kurią aš miniu, nes mes esame linkę pamiršti mūsų draugų - katalikų kančias, o Lietuva, mes nepamirškime, yra katalikiškas kraštas kaip Lenkija. Šita brošiūrėlė yra amerikoniška, galbūt sunkiai gaunama, tačiau ji nebus atspausdinta veltui, jei kiekvienas skaitytojas sekantį kartą klausydamas Mišių specialiai atsimins katalikišką Lietuvą".

Tai ir viskas: nė žodžio apie mūsų nukankintus vyskupus, nė užuominos apie Lietuvos pavergimą.

„EAST and WEST"

Galvojau, ką dabar daryti: jei sugebėčiau angliškai rašyti, pats parašyčiau aliarmuojantį straipsnį. Gal tada mano SOS primintų, kad iš Kinijos kunigai tremiami į britų Hongkongą, o paskui vežami į Vakarus, kai Lietuvos dvasiškiai ir žmonės gabenami į Sibirą numirti.. Deja, tokio straipsnio dar suregzti negaliu.

Staiga mano akys nukrypo į anglų kalba leidžiamą žurnalą, kurį redaguoja mūsų prof. S. Žymantas, latvių prof. A. P. Aizsilnieks ir estų prof. H. Perlitz. Tai simpatingas „East and West" (Rytai ir Vakarai) žurnalas, išeinąs kiekvieną metų ketvirtį ir duodąs išsamių ir naudingų studijų apie tris jų Pabaltijo valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — kančias ir teisę laisvai valdytis.

Gerai: netrukus vieną to žurnalo numerį nusiųsiu kuriam nors anglų katalikų laikraščiui ir vėl paprašysiu nors kelias eilutes paskirti mūsų Tėvynės atminimui.

Žinau, kad panašių intencijų turi ne vienas lietuvis. Juk dažnai susiduriame su įvairių pažiūrų anglais, kurių kiti net nežino, kad Lietuva iš viso egzistuoja. Norime juos painformuoti, norime papasakoti apie komunizmo siautėjimą ir grėsmę Vakarams, bet kartais ir žodžių ir išsireiškimų trūksta. Štai dėlko skaitau, kad labai gerą darbą atlieka tie trys profesoriai, parengdami aktualiausią medžiagą apie Lietuvą ir kaimynines valstybes anglų kalba. Mums belieka tą žurnalą užsisakyti (metams — 10 šil.), gavus pavartyti ir prie grogos kokiam anglui žurnalistui ar įmonės bosui paskolinti.

ŽURNALO LITUANISTIKA

Ligi šiol šio žurnalo pasirodė du numeriai — gerame popieriuje, neploni (64 psl.) ir iliustruoti.

Kas juose rašoma apie Lietuvą?

1 nr. įsidemėtinas palyginti išsamus prof. S. Žymanto straipsnis apie Bažnyčią ir so-

(Nukelta į psl. 4.)

Sekmadienio RIMTAI

MALDA

Vienas iš pačių seniausių žmogaus dvasios apsireiškimų yra malda. Jau pačiose pirmosiose šv. Rašto knygose kalbama apie maldą kaip savaime suprantamą dalyką. Nerastume jokios tautos, kurios istorijoje nebūtų kalbama apie jos maldą. Toji malda yra žmogaus, suprantančio savo silpnumą, kreipimasis į Dievą, kaip daug galingesnę, jokių ribų nevaržomą Būtybę.

Žmogų kreiptis į Dievą gali skatinti įvairios priežastys.

1. Žmogus kreipiasi į Dievą, nustebintas Jo didingumo. Tai malda — pagarbos pareiškimas. Nesunku yra pajusti skirtumą tarp savos žmogiškos silpnybės ir nepasiekiamos dieviškos didybės. To skirtumo pajutimas neiššaukia pavydo, bet tik nuostabos pagarbą. Pavydima tam, kuris nevertai ką nors turi, skriaudžiamas kitus. Dievo turtingumė ir didingumė to nėra. Jis turi tam, kad duotų žmogui. Iš čia išplaukia antrasis maldos motyvas —

2. Žmogus meldžiasi, **dėkodamas** Dievui už nesuskaitomą daugybę jam suteiktų malonių. „Ką mes turime, ko nebūtume gavę"— klausia patiės Dievo įkvėptas autorius šv. Rašte. O jeigu esame gavę visa ką turime, tai duosniajam dovaną Dalintojui privalome atitinkamai padėkoti. Tačiau prisimindami didįjį savo geradarį ir dėkodami už Jo dovanas, kartu matome, kad mums dar daug ko trūksta.

3. Tai sukelia prašymo maldą. Šioji maldos rūšis yra artimiausia išvargusiai žmogaus širdžiai. Kiek pas kiekvieną susikaupę kančios, kiek neišsipildžiusių vilpčių, kiek patiės dangaus siekiančių troškimų! Kur kreiptis su prašymu, kad jis tikrai būtų išklausytas? Yra reikalų, kuriuose nei galingiausi žmonės nieko negali padėti. Yra širdies žaizdų, kurių net geriausiam draugui neatsargu atverti. Tokiais atvejais visai spontaniškai kreipiamasi į tą, kuris neatmeta nė vieno pagalbos šauksmo, kuris pajėgia suprasti rūpestį ir neišduoda paslapties. Tai yra pokalbis vaiko su Tėvu. Dar daugiau. Čia įsidėmėtini patiės Dievo žodžiai: „Jei tėvas ar motina tave užmirštų, aš tavęs neužmiršiu"; žodžiai, neatskiriamai sujungti su kvietimu: „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate apsunkinti, o aš jus atgaivinsiu".

Iš maldos esmės, kaip žmogaus kreipimosi į savo Kūrėją ir iš ją iššaukusių motyvų, išplaukia ir maldos savybės.

1. Nesuprantama būtų malda nesusikaupus. Jeigu jau einant pas koki nors žemišką viršininką apsitvarkoma išoriniai ir apgalvojama, ką jam reikės pasakyti, tai juo labiau tai būtina kalbantis su Visagaliu dangaus ir žemės Kūrėju. Visos išorinės maldos formos yra geros, jeigu tik jos išplaukia iš neveidmainingo širdies nusiteikimo. Malda privalo išaugti iš širdies. Įprastos maldos formulės turi virsti širdies dalimi.

2. Malda turi alsuoti atsidavimu Dievui, ypač tai būtina prašymo maldoje. Čia negali būti besąlyginio reikalavimo. Dievas žmogų pažįsta geriau, nei šis pats save. Tobulos šia prasme maldos pavyzdį parodė Kristus prieš pat mirtį Alyvų kalne: „Tėve, tejvyksta Tavo šventa valia!".

3. Pagaliau, malda privalo remtis pilnu pasitikėjimu. Pasitikėjimas išplaukia iš Dievo visagalybės ir beribio gerumo bei meilės žmonėms. Kiekvienas melsdamasis privalo žinoti, kad Dievas gali ir nori jam padėti. Tuo būdu malda tampa visagale.

Ypatingą vietą užima bendra malda. „Kur du ar trys susirenka mano vardu, ten ir aš esu jų tarpe", sako Kristus. Bendroje maldoje pasireiškia daugelio širdžių vieningumas, kurio taip trūksta šiose dienose. Bendrai besimeldžiant pajuntama, kad ne tik vieną slėgia rūpesčiai bet kad tais pačiais vargais gyvena daugelis. Bendroje maldoje pajuntama tikrasis žmonių tarpusavio santykis. „Tėve mūsų" — kreipiasi visa žmonija į tą patį Tėvą. O to patiės Tėvo vaikai savo

(Nukelta į psl. 4.)

JONAS AISTIS

ANTANAS

Ką tik pasirodžiusi Jono Aisčio knyga „APIE LAIKĄ IR ŽMONES" yra toks veikalas, kuris bylodamas apie istorijon nugrimzdusias dienas ir amžinybėn nuėjusius žmones, nepasensta nei su šiaja diena, nei su ateinančiais metais. Tai sensacinga knyga, bet jos sensacijos yra ne valstybinių paslapčių, ne kokių malversacijų atidengimas, bet naujas būdas mūsų literatūroje prieiti prie rašytojo kaip kūrėjo. Jonas Aistis su savo knyga išeina su ne įprastu pas mus atvirumu ir tokiu plačiu bei objektyviu žvilgsniu į save, į savo artimuosius bičiulius, į rašytojus, kuriuos pažino visa Lietuva ir į rašytojus, su kuriais jis dalinosi duona, kambariu ir plunksna." Br. Brazdžionis, „Draugas".

Čia spausdiname trumpą ištraukėlę iš tos J. Aisčio naujai pasirodžiusios knygos.

Antanui Miškiniui dažnai sakydavau, kad mudu esava du vienos gūžtos sakalėliu. Mudu buvome neišskiriamu vis būdavom dviese. Jei kas mudviejų vieną pamatydavo gatvėje, tai būtinai klausdavo: „O kur Antanas"? — arba: „O kur Joną padėjai".

Buvome, taip sakant, savos rūšies Siamo Dvyniai. Trejus metus išgyvenome viename kambaryje. Keliolika metų draugavome ir ta draugystė niekad nenutrūkdavo, o progų buvo, nes kai kas tos draugystės mums pavydėjo, nes kaikam, ir daug kam, rūpėjo mudu sukiršinti. Stengtasi sukiršinti labai opiu ir taikliu būdu: kuris mudviejų yra didesnis poetas? Tačiau mudu niekad šio klausimo nekėlėme ir nediskutavome.

O va, kaip aš jį pažinau. 1923 metų rudenį atsitrenkė „Aušros" gimnazijon būrys rytų augštaičių: Antanas Miškinis, Pulgis Andriušis ir kiti. Matydavau koridoriuose ir ypač drabužinėje vieną kareiviška milinę, negailestingai sulankstyta kepure ir amžinu papirosu dantyse pramuštgalvį, kurs nuolat stumdėsi, dūko ir knygų ryšulėliu svaidėsi — jis man didžiai nepatiko.

Gyvenau tada Šančiuose, Vandens gatvėje. Mokyklon eidavau pėsčias. Taip vieną gražią rudens popietę, grįždamas namo, jau praėjęs Žaliąjį tiltą, nejučiom atsigrįžau: gi žiūriu — tasai vėjo pamušalas lyg mane vejasi. Niekad nemėgau nieko trukdyti ir lygiai nemėgau būti trukdomas, tai pasijutau nejaukiai ir net norėjau paspartinti žingsnį, bet galop nutariau: kas bus, tebūnie, bet jau nebėgsiu, tačiau ir nesulėtinau žingsnio — ėjau, kaip ėjęs. Užvijo jis mane paduseę ir tarė:

— Miškinis... Antanas!

Pavardę ir varą pasakė lyg pasididžiuodamas. Vardą ištarė po geros pauzės ir kiek stipriau. Tačiau man nei viena, nei antra nieko nesakė. Tokios pavardės nebuvau girdėjęs. Kukliai pasisakiau savo vardą ir atkišau ranką. Jo ranką buvo smulki, plonyčiais mergaitės piršteliais, bet geležinė, kaip mano tėvo. Mane jis pagarbino kolega, o gimnazistai, bent tais laikais, nei niekad nesikolegavo: kolegos būdavo vieni studentai. Dar paklausė: ar visada einu pėsčias? Atsakiau, kad taip, nes traukinėliu važinėti neišgaliu. Jis pasigyrė, kad blogu oru jis važiuojąs traukinėliu, bet šiandien esąs taip gražus oras, kuris jam primenąs tėviškę bulvėkasio metu, kad jis kaip tik nutaręs gamta pasigrožėti.

Paklausė, iš kur aš kilęs. Jam buvo visai negirdėta mano tėviškė, kaip ir man jo jo. Jis man paaiškino, kur jo gimtinė, ir, aišku, pasigyrė, kad jo kraštas labai gražus esą, kad dabar ten žmonės laukuose būreliais kasą, degina bulvienojus ir dainuoją, dainuoją, net ežerai skamba. Apie sostinę jis nepalankiai atsiliepė, bet iš jo pasakojimo atrodė, kad jį miestas gąsdina ir traukia. Žodis po žodžio pradėjome kalbėti apie literatūrą. Pirmiausia apie rusus. Iš atminties neužsileisdami citavome vienas kitam Lermontovą, Puškiną, Aleksandrą Bloką ir kitus. Nė nepajutome, kai praėjome mano Vandens gatvę ir atsidūrėme į Panemunės tiltą. Jis netoli to tilto gyveno, bet pasisiūlė mane palydėti ir jis mane lydėjo iki Žoliojo tilto, ir tik tada palengva ir pastovėdami traukėme namo.

Tik vėliau sužinojau, kad jis rašo. Gimnazijoje tada literatūros gyvenimas virė. Virė ir aistros. Buvo meno kuopelė su literatūros vakarais, laikraščių, vaidinimais ir paskaitomis. Atsirado Pulgio Andriušio „Šepšelijada", satyrinis leidinėlis, jo vieno prirašytas ir iliustruotas, nukreiptas prieš mokytojus ir ypač prieš tuometinį visų mokinių siaubą, matematikos ir fizikos mokytoją Račiukaitį. Neatsimenu, ar Pulgis pats save, ar kas kitas jį buvo praminęs Šepšeliu, iš to, nusižiūrėjęs į „Ilijadą", ir „Šepšelijados" vardas. Pulgis savo satyrose gana vykusiai parodijavo „Kalevalą". Vienas jo tų laikų dvieilis man liko atmintyje:

Ir pragydo gaidužėlis,
Užgiedojo vištos vaikas...

Petras Juodelis leido savo „Skaidrą", kurioje Miškinis pradėjo reikštis savo eilėmis ir poleminiais dalykėliais. Jis buvo karštas, ambicingas ir bendrai nesileido ant nuospaudų minamas, bet argumentuoti negebėjo, daugiau riksmu imdavo viršų. 1925 metais jis paskelbė „Lietuvyje" pirmąjį savo eilėraštį. Buvo sensacija. Juodelis jį puolė: kam, girdi, moksleiviai eina į didžiąją spaudą? Miškinis kirtosi, kad viso to žygio prieš jį priežastis esąs pavydas. Dabar tai atrodo vaikiška, bet tada buvo visus sukrėtęs įvykis. Tais metais ir aš pradėjau gimnazijoje „viešai" rodytis su savo eilėmis.

Miškinis buvo už mane klase vyresnis: jis gimnaziją baigė 1926, o man dar metai liko. Sekančiais metais jis studentavo, bet ir luominė bedugnė draugystės nenutraukė. Jis mane nusivesdavo universitetan paklausyti Tumo, Dubo, Herbačiausko... Retkarčiais nueidavome pakvanksoti į seimo posėdžius. Seimas paliko man nerimtą įspūdį. Ten mačiau ir girdėjau garsųjį Plečkaitį. Labai jau aiškiai matėsi tarpas tarp demagogų (tą žodį vartoju gera, vadovų prasme) ir neryžtingos bei inertiškos parlamentarų masės. Arba vėl ištisus posėdžius karštai diskutuodavo apie kažkokį Povorotnikovą, kuriam tūli nepasigailėdavo labai jau nepalankių žodžių ir, lietuviškųjų pristigę, vadindavo jį „deržimorda" ir kitaip. Tą nusigėrusį Šančių sentikį ar stačiatikį vėliau sutikau spaudos hrizontuose.

Visur mudu būdavome drauge ir viešame gyvenime — drauge dalyvavome ir parapijos bažnyčios peštynėse. Nemaniau, kad mano Antano taip narsaus esama. Kai pasiekėme Rotušės aikštę, jau minia buvo taip tiršta, kad sunku bepaslinkti, bet šiaip taip prasiyrėme ties pačia šv. trejybės bažnyčia ir šiaip taip girdėjome, kad viduje šventomis giesmėmis rungiasi dvi pusės — tarpais lenkiškos, tarpais lietuviškos giedamos giesmės garsiau pasigirsdavo. Minia spraudėsi vidun, kur, atrodė, jau ir taip pilna kupina buvo. Staiga pradėjo veržtis lauk išutę žmonės. Tarpduris lazdomis pasišiaušė, kaip ežys judančiais spygliais. Lazdos barškėjo, bet daugiau viena į kitą, nes spūstis buvo didelė ir tik labai iškelta ranka galėjo pajudėti. Ir ką aš matau: mano Antanas pradėjo sukti apie ausį piršto storumo nendrinę lazdelę ir veržtis priekin... Pradėjau jį raminti, tvirtindamas, kad bus ten kam ir be mūsų, bet jis išsirovė iš mano gniaužto rankovę ir dingo. Argi aš galėjau atsilikti? Šokau daugiau jo ieškoti, nei progos kam užduoti ar gauti, bet jo nepjavijau. Įsiveržiau į klebonijos kiemą: keturi įvairaus amžiaus vyrai plovėsi kruvinas kaktas ir šukavosi sutaršytus plaukus. Visi kalbėjo lietuviškai, tik atokiau stovėdama davatkėlė visa gerkle rėkė ir burnojo lenkiškai, kad lietuviai buvo ir yra pagonys.

Pasidairiau kieme ir pamačiau, kad ten nėra kas mato ir veikia, tai grįžau atgal į aikštę. Pats minios tirštis virė prie miesto muzėjaus. Čia su didele pompa ir fanaberija švaistėsi lenkų frakcijos seimo atstovai, lydimi laikraštininkų ir fotografo. Pastarasis prie pat manęs statėsi foto aparatą, o už jojo stovėjo sveikatingo sudėjimo studentas Juozaponis ir abiejų rankų pamaldžiai ant pilvo sunertais pirštais laikė prispaudęs gumbuotą lazdą. Jis taip smalsiai žiūrėjo į muštravojamą ir visom ilgom kojom nepaklusnų aparatą, lyg niekad savo gyvenime tokio daikto nebūtų buvęs matęs, bet kai anas susitvarkė ir buvo bespaudžiąs mygtuką, studentas panteros vikrumu pajudėjo iš vietos ir lazda taip patraukė per aparato dumpleles, kad jos atsiskyrė nuo dėžutės ir laikėsi tik prie stiklų, gi pats aparatas, lyg ant slidaus ledo, išsižergė ir sukniubo ant grindinio akmenų. Fotografas buvo nepėsčias, bet rankose nieko neturėjo, tai po poros smūgių apleido kovos lauką ir aparatą, kurį pasipainiojęs laiškininkas sunkaus kareiviško bato užkulniu čia pat į grindinį sutrynė.

Europos Lietuvių Kronika

LONDONAS

TARYBOS POSĖDIS LONDONE

Pereitą sekmadienį, spalio 17 d., Lietuvių Namuose įvyko DBLS Tarybos posėdis, kuriame dalyvavo Tarybos pirm. P.B. Varkala, sekr. F. Neveravičius ir nariai — A. Pužauskas, Dr. K. Valteris, M. Bajorinas ir J. Vilčinskas. Dienotvarkėje: DBLS pirm. M. Bajorino pranešimas iš S-gos veiklos ir suvažiavimų statuto svarstymas.

A. Pužausko paruoštas suvažiavimų pravedimo statutas buvo nuodugniai apsvarstytas. Jis bus patiektas ateinančiam S-gos suvažiavimui. Statuto tikslas — pa šiuošti kad S-gos suvažiavimui o taip pat ir skyrių susirinkimai galėtų būti pravesti produktingiau. Visi S-gos nariai turės progos su tuo statutu susipažinti prieš suvažiavimą.

* * * * *

VISŲ DĖMESIUI

Su šios savaitės „Europos Lietuviu" kiekvienam skaitytojui D. Britanijoj siunčiamos dvi skrajukės Prieglaudos-Vasarvietės reikalu. Skaitytojas prašomas antrąją skrajukę perduoti savo draugui ar pažįstamam, negaunančiam „E. Lietuvio".

Jei kas tokios skrajukės negautų, ar norėtų jų daugiau gauti, prašome parašyti į centrą.

* * * * *

EKSKURSIJA Į ŪKĮ

Sekmadienį, spalio 31 d., organizuojama ekskursija iš Londono į numatomą įsigyti Prieglaudą-Vasarvietę. Suinteresuoti prašomi kreiptis į L. Namų administraciją. Telef. PAR 9699.

Vėliau bus daromi žygiai, kad ir kitų vietovių lietuvių kolonijų atstovai ir ūkio žinovai galėtų aplankyti minimą vietą.

* * * * *

PRAŠO PRANEŠTI APIE VARGSTANČIUS

Centro Valdyba prašo visas Skyrių Valdybas reguliariai pranešinėti apie į nelaimę patekusius narius: ilgesnį laiką sergančius, turinčius skaitlingas šeimas ir vargingai gyvenančius. Atskirai prašoma pranešti apie lietuvius, kurie nėra s-gos nariai.

* * * * *

IŠVYKA Į BRADFORDĄ

Spalio 31 d. į Bradfordą suvažiuoja visų lietuviškų organizacijų D. Britanijoje atstovai dalyvauti L. B-nės Krašto Tarybos posėdyje, kuris prasidės 10 val. ryto 21 Ann Place, L. Horton.

Taryba susirenka kartą per metus apsvarstyti svarbiausius lietuvių bendruomenės D. Britanijoje klausimus ir išrinkti naują Krašto Valdybą.

MANCHESTERIS

ĮSISTEIGĖ ŠVIETIMO KOMITETAS

Jau keli metai Manchesteryje veikia lietuvių sekmadienio mokykla, bet iki šiol niekas jaja oficialiai nesirūpino. Jos veikimas, ar neveikimas priklausė nuo mokytojo ir vaikų tėvų geros valios. Lietuvių Soc. Klubas teikė patalpas ir būtiniausius reikmenis, bet visa likusioji lietuvių bendruomenė nepajudino nė piršto mokyklos reikalu. Atsirado balsų, kviečiančių sutvarkyti rimtai šią, taip svarbią lietuvybės išlaikymui instituciją. To pasėkoje, š. m. rugsėjo mėn. 26 d. Klubo patalpose įvyko visų Manchesterio apygardoje veikiančių organizacijų atstovų susirinkimas, kuriame buvo išklausytas mokyklos vedėjo D. Dainausko pranešimas. Susirinkime priėita šių nutarimų:

1. Lietuvybės išlaikymas priaugančioje kartoje yra vienas svarbiausių tremtinių uždavinių;
2. Lietuviškos mokyklos yra labai svarbus veiksnys šiame darbe;
3. Lietuviškų mokyklų egzistavimas, jų rėmimas moraliai ir finansiniai yra visos lietuviškos bendruomenės reikalas, todėl:

a. Manchesterio lietuvių sekmadienio mokykla turi globoti ir ja rūpintis visa teigti Švietimo Komitetą, į kurį įeitų visų Manchesterio lietuvių bendruomenė;

b. tam atsiekti susirinkimas nutaria įsManchesterio lietuvių organizacijų atstovai;

c. Komiteto sastatan be atstovų, kviečiami žymesni vietos kultūrininkai ir visuomeninkai;

d. Komitetas rūpinasi Manchesterio sekmadienio mokyklos medžiaginiais reikalais, talkininkaujant mokytojui aptaria mokyklos mokslo bei veiklos programą, skatina lietuvių vaikus lankyti mokyklą, bei rūpinasi švietimo propaganda.

Susirinkę nutarė, kad šis Komitetas, be mokyklos reikalų, turėtų rūpintis bendru Manchesterio apygardos lietuvių kultūriniu gyvenimu, suteikiant moralinę ir, jei įmanoma, medžiaginę paramą įvairiems kultūriniams vienetams.

Spalio 10 d. Komitetas, susidedąs iš: R. katalikų bažnyčios atstovo kun. V. Kamaičio, mokyklos vedėjo D. Dainausko, vaikų tėvų atstovo A. Padvoiskio, DBLS Manchesterio Apygardos valdybos atstovo Kuzmicko, DBLS Manchesterio skyriaus atstovo Vl. Kupsčio, Liet. Soc. Klubo atstovo Bendoriaus, LRS atstovo Didžbalio ir Manchesterio Scenos Megėjų atstovo V. Steponavičiaus, susirinko pirmam posėdžiui.

Slaptu balsavimu pasiskirstyta pareigomis. Valdybon išrinkti: Pirmininkas — V. Steponavičius, sekretorius — Bendorius, iždininkas — Vl. Kupstys.

Iždo užuomazgą sudaro Manchesterio Scenos Mėgėjų auka — 5 svarai, už kurią Komitetas nuoširdžiai dėkoja.

Komitetas išklausė mokyklos vedėjo D. Dainausko pranešimą apie mokyklos trūkumus, jos programą ir p. Kitame posėdyje bus susidaryta darbų programa ir einama prie jų įgyvendinimo. Šio komiteto darbas priklausys nuo visų Manchesterio apygardos lietuvių paramos ir įvertinimo. Metams bėgant, priaugančioji karta, lankydama angliškas mokyklas, žaizdama su anglų vaikais, jei neturės savo lietuviškos mokyklos, greitai nutautės ir nebenorės prie lietuviško kamieno. Lietuvos likimas uždeda mums pareigą išlikti lietuviais, toje dvasioje išauginti lietuvišką atžalyną, kuris pajėgtų atstatyti okupantų nuniokotą Lietuvą.

S.

BRADFORDAS

MARIJOS ŠVENTĖ JAU ČIA PAT

Už savaitės Bradforde įvyksta didžiulė Švč. Marijos Šventė, kurioje dalyvaus Leeds Vyskupas, beveik visi lietuviai kunigai ir daugybė iš visur suvažiavusių žmonių.

Tie, kurie tos Šventės metu atliks išpažintį, priims Šv. Komuniją ir dalyvaus pamaldose, gaus Marijos Metų visuotinus atlaidus, kokius šiaip galima įsigyti tik nukeliavus į Romą.

Šventės programa: spalio 30 d., šeštadienį, 4 val. p.p., St. ANN'S bažnyčioje (West Bowling), vakarinės pamaldos, kun. V. Kamaičio pamokslas ir išpažintis.

Spalio 31 d., sekmadienį, 1 v. p.p. St. ANN'S bažnyčioje iškilmingos pamaldos, kurių metu giedos Šv. Cecilijos choras. Šv. Mišias laikys Londono klebonas kun. A. Kazlauskas, pamokslą sakys — Skotijos lietuvių dvasios vadas kun. J. Gutauskas. Išpažinčių tą dieną bus klausoma nuo 12 val. (vidurdienio).

4,30 val. p.p. St. MARY'S bažnyčioje (East Parade) — Pasiaukojimas Nekalčiasiai Marijos Širdžiai. Marijos Metu maldą skaitys visi dalyviai kartu (ji ras specialiame leidinėlyje — „Bradfordo lietuviai ir Marijos Šventė). Šių pamaldų metu bažnyčioje pirmose eilėse kviečiami dalyvauti atskirų lietuviškų kolonijų atstovai.

Tuoj po Pasiaukojimo St. MARY'S salėje (ten pat prie bažnyčios) iškilminga akademija ir didysis Šv. Cecilijos choro koncertas.

Šventę baigsime vėliausiai 8 val. vakaro, kad iš toliau atvykę turėtų laiko grįžti namo.

Ko skaitlingiausiai dalyvaukime Marijos Metų Šventėje Bradforde!

Kapelionas.

VOKIETIJA

VOKIETIJOS KRAŠTO TARYBOS RINKIMAI

Paskelbus š.m. rugpjūčio mėn. 1 d. rinkimų į PLB Vokietijos Krašto Tarybą davinius, Bendruomenės Garbės Teismas Statuto numatyta tvarka gavo skundų dėl Stuttgarto ir Hildersheimo apylinkėse rinkimų teisėtumo. Š.m. rugsėjo mėn. 20 d. Bendruomenės Garbės Teismas minėtus skundus svarstė ir nutarė Hildesheimo apylinkės balsus pripažinti negaliojančiais, taip pat pripažinti negaliojančiais ir Stuttgarto apylinkės rinkimus, bet pastarąjai su teise rinkimus pakartoti. Rinkimai Stuttgarto apylinkėje buvo pakartoti š.m. spalio 3 d.

Vyr. Balsų Skaičiavimo Komisija š.m. spalio mėn. 9 d. posėdyje, dalyvaujant komisijos pirmininkui mokyt. A. Krivickui, nariams: inž. P. Čeponiui ir mokyt. K. Motgabiui bei šalių įgaliotiems stebėtojams: poniai A. Grinienei ir p. A. Žukauskui, peržiūrėjusi atsiųstus balsavimo davinius nustatė, kad Stuttgarto apylinkėje šio mėn. 3 d. balsavimas buvo atliktas pagal nustatytas Rinkimines taisykles, o suskaičiavusi balsus nustatė ir užprotokolavo galutinius rinkimų rezultatus.

Pagal Komisijos protokolo davinius PLB Vokietijos Krašto Tarybon išrinkti:

Kun. A. Keleris (1.363), Pr. Zundė (1.207), Tėvas A. Bernatonis (1.103), E. Simonaitis (979), J. Glemža (925), Dr. J. Grinius (917), E. Žilius (912), V. Gailius (906), J. Krikščiūnas (777), I. Apyrubis (747), F. Šlenteris (743), V. Raišys (735). Skliaustuose gautieji balsai. Pirmieji trys kandidatai yra: kun. dr. J. Aviža (722), J. Bataitis (721) ir kun. A. Bunga (716).

PLB Vokietijos Krašto Tarybos suvažiavimas numatytas š.m. spalio mėn. 23-24 d. Vasario 16 Gimnazijoje, Huettenfelde.

* * *

IŠ KRAŠTO VALDYBOS VEIKLOS

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Pirmininkas, p. Pr. Zundė, š.m. rugsėjo mėn 26 d. dalyvavo kaip svečias Latvių-vokiečių Draugijos steigimo iškilmėse Augsburge. Svečių tarpe buvo ir VLIKo Užsienio Reikalų Tarnybos Valdytojas dr. P. Karvelis. Numatoma netrukus įsteigti ir Lietuvių-vokiečių draugiją. Drauge su estų-vokiečių draugija, visos tos trys draugijos sudarys vieną bendrą Baltų-vokiečių Bičiulių Sąjungą.

Sekančią dieną p. Zundė aplankė Free Europe Citizens Service atstovą Muenchene, Robert von Berg, kuriame Bendruomenės vardu padėkos ženklan už jo nuopelnus mūsų Bendruomenei įteikė tautinius ornamentais papuoštą albumą. Kaip jau buvo pranešta, Free Europe Citizens Service stambia auka yra parėmusi Bendruomenės šiais metais organizuotą vaikų vasaros stovyklą, o ir anksčiau buvo skyrusi lėšų vargo mokyklų vaikams Kalėdų švenčių proga ir kitais būdais parėmusi Bendruomenės darbą. Su Free Europe Citizens Service atstovu Robert von Berg buvo aptarti ir Krašto Valdybos ateities planai ir gautas iš jo patikinimas, kad Free Europe Krašto Valdybos darbus ir ateityje rems.

Muenchene p. Zundė taip pat aplankė Jungtinių Tautų Augštojo Komisaro Pabėgėlių Reikalams Atstovą, Charles Pearman-Wilson bei vietos Bendroumenės apy linkės valdybos pirmininką, p. J. Medušauską. Muencheno lietuvių veikla, valdybos pirmininko, J. Medušausko ir kitų valdybos narių rūpesčiu ir atsidėjimu, yra labai gyva. Valdyba turi daug gražių planų ir sumanymų ateičiai.

* * *

LIETUVIŲ EVANGELIKŲ JAUNIMO VEIKLA

Pajėgiausias lietuvių evangelikų jaunimo būrelis yra Vasario 16 Gimnazijos moksleivių ratelis, globojamas gimnazijos mokytojo p. J. Jurkaičio. Laimingu būdu būrelis turi išūgdytų jaunų, gabių jėgų, kurios gražiai veda ir su juo pasirodo viešuose parengimuose. Tokios jėgos yra vyresnių gimnazijos klasių mokinės Zandovaitė, vadovaujanti ratelio šokių grupei ir Šneideraitytė, vadovaujanti ratelio chorui.

Pirmasis ratelio pasirodymas po vasaros atostogų buvo atvažiavusiam vizituoti Hesseno krašto jaunimo kunigui (Landesjugendpfarrer), kuriam ratelio šokėjos ir šokėjai šoko liaudies šokių pynę.

Svečias buvo lietuvių moksleivių programėle taip sužavėtas, kad čia pat patikrino penkiems moksleiviams vietas evangelikų „Erholungsheime", poilsio namuose, o rateliui planuoja progą pasirodyti su savo menine programėle Wiesbadene.

Evangelikų jaunimas buvo laimingas su silaukti retos svečio, senj. kun. Kelerio, aplankiusio Vasario 16 Gimnaziją rugsėjo 26 d. atlaikiusio Huettenfeldo evangelikų bažnyčioje pamaldas ir dalyvavusio Tautos Šventės minėjime.

Gerbiamas Lietuvių Evangelikų Liuteronių Bažnyčios Vyr. Tarybos pirmininkas, senjoras kun. A. Keleris dar kartą aplankė gimnazijos moksleivius šeštadienį, spalio 2 d. Evangelikų ratelio suruošto je arbatėlėje, praėjusioje labai jaukioje ir nuoširdžioje nuotaikoje, dalyvavo su Viernheimo evangelikų dekanoto dekanas senj. kun. Keleriu ir ta proga atvykęs kun. Trautmannas.

Lietuvių evangelikų jaunimo ratelis kviečiamas spalio 18 d. dalyvauti Bensheime įvykstančioje Pietų Hesseno evangelikų jaunimo šventėje, o spalio 31 d. dalyvauti Wald Michelbache Reformacijos Šventėje. Į Visus pobūvius ir šventes lietuvius evangelikus kvietėjai veža savomis lėšomis, paprastai gerai įrengtais autobusais.

Lietuvių evangelikų jaunimo vieši pasirodymai ne tik garsina lietuvių vardą, bet turi visokeriopos auklėjamos reikšmės ir pačiam jaunimui. Lietuvių jaunimą pranešėjai pristato pagarbiai ir su meile, kaip „unsere liebe Litauer", mūsų mieli lietuviai, o žiūrovai gėrisi jaunimo atliktais lietuvių tautiniais šokiais ir liaudies dainomis. Tuo būdu, ypač jaunieji iš mišrių jų šeimų arba ilgesnį laiką išbuvę svetimųjų tarpe ir net primiršę gimtąją kalbą, čia jau iš pačių vokiečių išmoksta gerbti savą tautą, kuriai visur rodoma tokia pagarba ir meilė.

* * *

NAUJA VARGO MOKYKLA

Kun. Alf. Butkaus, Deggingen, pastangomis, Ulme, Ober-Eselsberg stovykloje įkurta naują vargo mokykla su 27 vaikais.

Vargo mokykloje mokytojauti apsiėmė pasišventusi kultūriniam darbui mokytoja ponia L. Skeivalienė iš Bad Cannstatto, Stuttgart.

Šioji vargo mokykla reikalauja iš abiejų jos globėjų, kun. Butkaus ir ponios Skeivalienės, didelio pasišventimo, nes kun. Butkus gyvena 50 km. atstume nuo jos ir turi aptarnauti dar kelias apylinkes, o ponia Skeivalienė turės kas šeštadienį į Ulmą pamokoms važinėti.

Bet darbo dirva šioje mokykloje yra gana graži, nes beveik visi vaikučiai dar kalba lietuviškai, o pora sunkiau kalbančiųjų yra tokie jauni, kad juos pamokyti vargo mokykloje bus kaip tik pats laikas.

Krašto Valdyba, kiek išgalėdama, aprūpino naująją vargo mokyklą vadovėliais, knygomis, sąsiuviniais ir kt. rašomomis priemonėmis.

* * *

MOKSLEIVIŲ PASIRODYMAI

Kaimyniniai miestai savo parengimais vis dažniau kviečiasi į svečius savo menine programa Vasario 16 Gimnazijos moksleivių šokėjų bei dainininkų grupes.

Sekmadienį, spalio 10 d., Lampertheime labai iškilmingai buvo pašventinta naujai pastatytoji kataliku bažnyčia. Ta proga salėje buvo suruošta šventė, kurioje dalyvavo bažnyčią šventinęs J. E. Mainzo vyskupas Stohr, o garbingųjų svečių tarpe buvo ir parlamento CDU frakcijos pirmininkas von Brentano. Šventės dalyvių buvo apie 2.000.

Vietinio kunigo kviečiam, šventės meninėje programoje dalyvavo ir gimnazijos šokėjų grupė, kuri jau bažnyčiai renkant aukas kartą Lampertheime buvo pasirodžiusi ir tuo prisidėjusi prie bažnyčios pastatymo. Nors turiningoje programoje dalyvavo keturi chorai ir kelios kapelos, lietuvių šokėjai susilaukė labai šiltų aplodismentų ir turėjo šokius kartoti. Įdomu, kad publikos ir rengėjo pageidavimu grupei teko pašokti ir „Blezdingėlę", kurios šį kartą, nenoredama kartoti jau matytą programą, nenumatė šokti. Šis šokis vokiečių publikos ypatingai mėgiamas, o jaunos, gražiškos gimnazijos mokinės ji ypatingai gražiai atlieka.

* * *

AUKOS GIMNAZIJOS NAMAMS

Venecuelos Lietuvių Savišalpos Bendruomenės Centro Valdyba pervedė CV pirmininko, p. K. Nausėdo, rūpesčiu Gimnazijos Namams 1.516,40 dol.

Šioji suma sutelkta penkiose Venecuelos bendruomenės apylinkėse. Nepaprastu Centro Valdybos ir Apylinkių Valdybų: Barkvisimeto V-bos pirmininko Dr. A. Vabalo, Caracas V-bos pirmininko L. Staškevičiaus, Marcaibo V-bos pirmininko A. Šulco, Maracay V-bos pirmininko J. Bieliūno ir Valencijos V-bos pirmininko A. Baziliausko pasišventimu ir entuziazmu toks stambus įnašas Gimnazijos Rūmams sudėtas tik 91 aukotojo.

Apylinkėse sutelkta: Barkvisimeto Bs. 1000 arba 298,50 dol. Garacas Bs. 2160 arba 644,77 dol., Maracaibo Bs. 50 arba 14,93 dol., Maracay Bs. 1540 arba 459,70 dol., ir Valencijos Bs. 330 arba 98,50, iš viso Bs. 5.080,— arba 1.516,40 dol.

Aukotojų tarpe yra lietuvių bičiulių venecueliečių ir net vienas italas, suomis, jugoslavas ir vokietis. Venecuelos Lietuvių Savišalpos Bendruomenė tokiu įspūdingu žygiu atžymi savo penkerių veiklos metų sukaktį. Šios mažos, vos 250 lietuviškų šeimų apimančios, bendruomenės ryžtinga veikla gali būti šviesiu pavyzdžiu visai lietuvių tremties visuomenei. Jos vardu bus pavadinta viena Vasario 16 Gimnazijos klasė.

Didelę auką vargo mokykloms ir Gimnazijos namams pervedė ištikimas ir dosnus lietuvių jaunimo globėjas, Kanados Lietuvių Šalpos Fondo Toronto Komitetas, paaukodamas 1.000,— dol. iš kurių pusė skiriama vargo mokykloms, o pusė gimnazijai.

Ir Did. Britanijos lietuviai, nors turi savo bendruomenės sumanymų ir nėra pertekę turtais, vis gausiau savo įnašais remia gimnazijos pastogę. DBLS Manchesterio skyrius sutelkė 23.17.0 svarus, o Lietuvių Namuose Tautos šventės minėjime surinkta 14.14.0 svarų, taip kad Gimnazijos Namams gauta 38.11.0 svarai arba 445,50 DM.

Prancūzijos Krašto Valdyba praneša apie Gimnazijos namams gautas aukas, po 5.000 fr. iš p-lės Gunther ir iš Alžir svetimšalių legione tarnaujančio tautiečio, majoro J. Tomkaus.

* * *

VASARIO 16 GIMNAZIJOS DARBAI IR PLANAVIMAI

Šiomis savaitėmis gimnazijoje moksleiviams bus suruošti mok. S. Antanaičio iniciatyva fotografijos kursai, kuriuose dėstys lietuvis fotografas A. Plenys, turįs Stuttgarte savo foto įmonę.

Kpt. Venckaus rūpesčiu gautieji barakai numatomi panaudoti klasėms, skaitykla, mokytojų kambariui ir gal rankdarbių klasei. Jų pastatymo ir kitiems persitvarkymo darbams projektuoti kviečiamas iš Pinnebergo apylinkės architektas, dipl. inž. A. Funkas.

Gavus iš Šveicarijos Karitas Sąjungos pranešimą, kad mokykliniams ir bendrabučio baldams įgyti pervedama Sąjungos 4.000 DM sumos auka, užsakyti mokykliniai stalai ir kėdės, taip kad jau visos gimnazijos klasės bus aprūpintos šiais naujais baldais. Taip pat bus galima užsakyti nors dalį taip reikalingų stalų ir suolelių bendrabučio valgyklai.

Iš būtiniausių darbų numatoma tuojau atlikti šiluminių vamzdžių izoliaciją ir barakų stogams nutekėjimo lovelių ir vamzdžių išvedimą. Taip pat iš parko pusės prieš žiemą numatoma atlikti išorinio tinkavimo ir dažymo darbus sienoms, kur buvo pralaužti langai.

Vokietijos Krašto Valdybos ir Vasario 16 Gimnazijos atstovai numato dalyvauti Vokietijos privačių mokyklų sąjungos metinėje konferencijoje Aachene spalio 21-23 d. Konferencijos darbuose dalyvaus apie 150 mokyklų ir vyriausybių atstovų, jų tarpe kraštų vyriausybių vadovai mokyklų reikalams: Nordrhein — Westfalijos Ministerialdirigent Bergman, Hesseno Ministerialdirektor Viehweg, Baden — Wuerttembergo Ministerialrat Bruckmann, Rheinland — Pfalz Ministerialrat Dr. Seel ir kitų kraštų atstovai. Be to, konferencijon atvyksta kraštų parlamentų komisijų kultūriniams ir mokslo reikalams pirmininkai.

Konferencijos darbus seks visų didžiųjų Vokietijos laikraščių ir agentūrų atstovai, radiofonas, įą globos Aecheno miesto vyr. burmistras, vakarinių parengimų meninę programą atliks miesto teatro artistai, o protarpiais bus sudarytos progos lankyti bažnyčias, rotušę, mokyklas ir pn. Konferencijos dalyviams rengiami priėmimai kaimyninėse Belgijoje ir Olandijoje, vadovaujant tų kraštų kolegoms mokytojams.

PRANCUZIJA

PLB TARYBOS POSĖDIS

Spalio 10 d. Paryžiuje įvyko PLB Prancūzijos padalinio Tarybos posėdis, kuriame dalyvavo visi Tarybos nariai: Dr. Aleksandravičienė, Bačkienė, Dr. Deveikė-Navakienė, Venckuvienė, Dulevičius, Dr. kun. Jacevičius, Lanskoronskis, Masiulis, Michelkevičius, Turauskas ir Venckus.

Senoji valdyba, vienerių metų kadencijai pasibaigus atsistatydino.

Valdybos veiklą įvertino ir kritikavo Kontrolės komisija, kurią sudaro Dulevičius, Lanskoronskis ir Masiulis. Kontrolės komisija rado visą atskaitomybę labai tvarkingai vedamą. Free Europe Committee suteikia Bendruomenei reguliarią piniginę paramą. Ši suma Bendruomenei įgalina nuomoti patalpas, išlaikyti reikalų vedėją, duoti reikalingiems pašalpas. Be to, nariai taip pat apsidėję pastoviu mokesčiu, tiesa nedideliu, kuris vos sudaro dešimtąją dalį gaunamos Free Europe Committee paašlpos.

Pereitais metais valdyba suruošė Vasario 16 minėjimą, Milašiaus - Baltrušaičio ir Motinos Dienos minėjimus, Naujųjų Metų sutikimą ir gegužinę. Kontrolės komisija užgyrė šią valdybos veiklą, pastebėdama faktą, kad pirmininkė, atstovavo Tarybą PLB Europos Bendruomenių suvažiavime, neatsiklausiusi Tarybos, dėl laikysenos suvažiavime svarstant kaikuriuos opiuosius klausimus. Kontrolės Komisija pageidavo formaliai nusakyti santykį tarp PLB ir Katalikų Misijos, kuri 10 mėnesių bėgyje gavusi iš Prancūzijos PLB paramą, siekusią 100.000 frankų, pripažindama, kad Katalikų Misija yra remtina tiek, kiek ji pasitarnauja lietuviškam reikalui. Taryba išsiskirstė, išsirinkusi naują valdybą, kurią sudaro: kun. Dr. Jucevičius, Dulevičius ir Michalkevičius. Revizijos komisijon išrinkti: pulk. Lanskoronskis, Masiulis ir Venckus.

J.

PADĖKA BRANGIEMS BROLIAMS

Užplūsti iki šiol dar negirdėto siaubo barbarų, savo tėvynėje teiseti šeimininkai, buvome kaip baisios audros išblokšti iš savo mielų pastogių. Niekuo nenusikaltę, tik kad mylėjome brangią tėvynę, nes buvome tikri jos vaikai, už tai teko patirti pasibaisėtinų pergyvenimų: kacetai, badas, šaltis, pasityčiojimas iš elementarinių žmogaus teisių. Pasėkoj šio tragiško likimo, kaikuriems buvo sužalota sveikata. Į tokią baisią tikrovę patekusiems, jokio darbo imtis ir save išlaikyti visiškai neįmanoma. Belieka tenkintis tik pagalba iš mielų brolių. Sunku krūtinėj ir liūdna palyginti laikus, kada turėjome savo tėvynę, dirbome naudingą darbą, jautėmės tiek galingi ir atrodė, kad tikrai galėtume „pajudinti" žemę. Koks ironiškas likimas! Įsibrovęs priešas padarė mus vergais ir savo išrastais kankinimais įstengė daugumą nukankinti ar invalidais padaryti. Tokio priešų „meistriškumo" mes nenujautėme. Netikėjome, kad XX amžiuje galėtų atsirasti dar brutalesnių ir tokių rafinuotų budelių, kokių nebuvo priešistoriniais amžiais. Iš kacetų ir kitos priespaudos, priešui pavergus tėvynę, vėl mums teko kaip ir kalėjimas: — sanatorija, su griežta disciplina, labai blogas maistas ir niūri aplinka, su nežinomuoju likimu, ką ateitis atneš, ar pragiedrėjimą, ar spaus dar sunkesnė depresija?

Ne visi gali įsivaizduoti mūsų vargų ir kaip dar galima gyventi, tačiau pasirinkimų nėra. Vienintelė viltis, kad susilaukiame paramos iš BALF. Kai anksčiau jis buvo pajėgesnis, tai ir mus gausiau sušelpdavo. Dabar šelpia, kiek išgali. Nuoširdžiausia padėka didžiam visuomenininkui BALF kūrėjui ir pirmininkui kan. prof. Končiui, prel. Balkūnui, p. P. Minkūnui ir visiems BALF Vadovams. Dėkingi iš širdies ypač tiems brangiems broliams už artimui pagalbos jausmą ir paramą, kurios tik iš kilnios asmenybės žmonių tegalima tikėtis. Nenuilstamos Tamstų pastangos stiprina moraliai ir pagalbos dėka duoda daug vilčių atsistoti ant kojų, kaip jau 115 asmenų (lietuvių) šioj sanatorijoj yra atsistoję ir dauguma dėkingi prietėliams dabar dirba ir save išlaiko.

Didelė visuomenininkė p. A. Trimakienė ir per ją kiti tos apylinkė bičiuliai labai nuoširdžiai mus yra pagelbėjusi. Didžiai Gerb. kun. Vembrė maloniai mus prisimena didžia pagalba. Ponas Prapuolenis nekartą mus gražiai parėmė. Gerb. panelė Rickutė nei vienų švenčių nepraleido mūsų neparėmusi ir palinkėjusi. Mielos gailest. sesutės ir p. Vaičienė suteikė stambią paramą. Didžiai Gerb. kun. Juška ir kun. Juozevičius mus sušelpė. Su silaukėme paramos per Ponią Kodakienę. Esame susilaukę iš Gerb. Ponių „Daina". Ponia Velzienė ir p. Velza yra mus parėmę. Per p. Buinevičių esame sulaukę šalpos. Pon. Jakubickas mus sušelpė. Taipgi p.p.: Pajaujis, Kustrinas, Berentas, Kupčinskas ir Grigalauskas. Gerb. Ponia Petesaitienė mus parėmė, taipgi p.p. Susmaras Julius, Čekavičius ir Šepučiai. Gerb. Ponios: Bartkevičienė, Dočienė, Bronia Aniūnas ir Dr. Budrienė. Taipgi p.p. Kaributas ir Venckus mus parėmė. Lietuvos Raudon. Kryžius yra suteikęs stambią paramą. O taipgi anksčiau per p. Šimkūną iš Australijos buvome sulaukę gražios paramos.

Be materijalinės pagalbos, užjūrio broliai spaudos darbuotojai šelpė mus, ne tik kaip tikri, bet ir kaip labai geri broliai, dvasinėmis gėrybėmis, kurios besgydančius labai teigiamai paveikia. Gavus leidinių, kiekvieną pagauna maloni džiaugsmo bangelė. Keliantieji nuotaiką psichiniai veiksniai yra neapsakomai didelė parama sergantiems. Kad ir tėvynės netekęs, visiškas beturtis, atskirtas nuo buv. globėjų bei artimųjų, bet štai ir jis, kai kieno altruistine dėka gali naudotis dvasiniais lobiais.

Dauguma laikraščių mus remia reguliariai atsiųsdami vieną egzempliorių, kaikurie net po kelis egzempliorius aukoja. Kaikurios redakcijos padovanojo net savo leidinius. Gaila, kad dėl vietos stokos negalime geradarių išvardinti. Reiškiame giliausią padėką ir pagarbą. Tik nedidelis nuošimtis laikraščių leidėjų neįstegė mums padėti. Mes gerai žinome, kad jie, turėdami didelių sunkumų, neišgalėjo.

Beveik visos leidyklos malonėjo mus paremti savo leidiniais. Didžiausios dvasinės paramos susilaukėme iš Gerb „Terros" Leidyklos p. V. Civinsko, kuris žymiai praturtino negausią tuo metu mūsų bibliotekėlę, padovanodamas visus, kiek tik išleido, puikiuosius leidinius. Žinodamas mūsų būklę, apmokėjo net susirašinėjimo išlaidas. Nemažai mūsų bibliotekėlę parėmė savo leidiniais Leidykla „Gabija". Taipgi „Baltija", Lietuvių Dienų Leidykla, Leidykla „Vaga". Tikimės, kad mūsų neužmirš ir Nemunas bei Bendrija, kuri jau yra sušelpusi kalendoriais.

Didžiai Gerb. kun. A. Sabaliauskas, būdamas sunkiose sąlygose, siuntinėjo „Tėvų Kelią" po 5 egz. ir paaukodavo visus savo kūrinius, kiek tik buvo išleidęs. Gerb. p. J. Karvelis, dar pats netvirtai įsikūręs, tačiau atsiuntė mūsų bibliotekėlei stambią auką: „Kaimiečiai" visas 4 dalis ir kitų knygų. Taipgi padengė susirašinėjimo išlaidas.

Bibliotekėlė yra kruopščiai vedama ir aukščiau minėtų prietelių ir pačių pacientų suaukotomis knygomis pasidarė stambus turtas, kuris priklauso Lietuvos valstybei arba visiems lietuviams, nes kiekviena knyga registruota Vokietijos Krašto Valdybos sąrašuose. Išaušus laisvės rytui, perkelsime ją į brangią Tėvynę Lietuvą, kuri atliks neįsivaizduojamai didelį vaidmenį.

Gerb. p. D Daunoraitė ir p.p. Ivanauskas ir Srebalius Anglijoje, sušelpė knygomis ir ypatingai vertingomis patefono plokštelėmis, kurios mums labai svarbios. Ne mums, ne mūsų ligoniams linksminti (tai būtų liuksusas!), bet svarbiausia, tai mūsų tautos menui reprezentuoti, tarp 30 tautybių žmonių, per vietinį radiofoną. Labai svarbu tarp kitų tautybių pasirodyti (kurie taipgi, kaip beišgalėdami stengiasi reprezentuotis), kad ir mes šioj srityj nebuvome atsilikę. Tikrai mes jau galime pasirodyti ir esame svetimtaučių įvertinti.

Nuoširdžiausia padėka Didžiai Gerb. prel. Balkūnui ir maloniam p. P. Minkūnui už didelę pagalbą, vertingas patefono plokšteles.

Visiems prieteliams rašytojams, paaukavusiems savo kūrinius: Didžiai Gerb. kun. prof. Ylai už paaukotas dvi maldaknyges ir „Žmonės ir žvėrys dievų mišk e", p. Vaičiulaičiui, Pulgiui Andriušiui, A. Margeriui ir kit. už kūrinius. Stepui Zobarskui, p. Ališauskui už Lietuvos Vaizdų Albumą, p. A. Simučiui už Pasaulio Lietuvių Žinyną. Mieliems skautams už „Skautų Aidą" ir kitokią pagalbą. Šv. Cecilijos Chorui. Didž. Gerb. kun. Ragažinskui ir p. Misiūnui Argentinoje už patefono plokšteles. Kuopų vyrai Vokietijoj taipgi yra prisiminę gražia pagalba.

Šia proga labai malonu dėkoti už patirtą visokeriopą ir nenuilstamą pagalbą **kun. A. Micui ir tėvui Bernatoniui.** Iš Jų, ypatingai anksčiau, sulaukta pagalbos tiek, kiek jiems leido jėgos. BALF Įgaliotiniui Vokietijoj p. Rugieniui, už mūsų būklės supratimą ir pagalbą, ypatingai supratimą kritiškos padėties, kuri dažnai, ypač sunkiai sergančius aplanko.

Visiems čia išvardintiems ir visiems tiems kuriuos būtume praleidę, kurie vienokiu ar kitokiu būdu malonėjo padėti, nuoširdžiausiai dėkojame. Esame pasiryžę ir būtume laimingiausi, kad ateity galėtume pasirodyti buvę to verti, t.y. Jūsų pastangų dėka išlikti ne vien tik žmonėmis, bet ir grynos sielos lietuviais. Iš visų jėgų prisidėti prie mūsų Tautos pagrindinių siekių — laisvės atgavimo ir labdarybės nepamiršti, kiek leis jėgos.

Gauting'o sanatorijoj besigydantieji lietuviai

PLUNKSNAGRAUŽIO UŽRAŠAI

Du savaitgalius iš eilės ir aš streikavau: prikritusių lapų šlavimas, pasirodo, priklausąs transporto unijai. Jei ne tie londoniškiai „dokerių" ir autobusininkų streikai būčiau nežinojęs, kad šitokiai garbingai unijai mano profesija prijungta. Mano bendradarbis paaiškino, kad mums neverta šluoti (o lapų, kaip matote, dabar apsčiai prikrenta), nes šiukšlininkai taip pat streikuoja, Atseit, sušluosime į krūvą, o per naktį vėl vėjas išnešios po plačiąsias apylinkes mūsų sunkaus darbo vaisius. Streikas, tai streikas. Nešluokime. Žinoma, tikėjausi prie šitokios lapų rugiapjūtės šiek tiek ir viršvalandžių užvaryti, juo labiau, kad nenumatytų išlaiadų nusimato: reiks, juk pirkti bent penksvarinę akciją senelių prieglaudos. Juk ir ten kris lapai. O be to, atsarga gėdos nedaro. Nors dar iš pasalų vis nužiūriu į dailesnes praeivės blauzdikes, nors dar, taip sakant, jaučiuos pačiame vyriškume, bet vis kiekvieną savaitgalį prie amžiaus termometro stulpelis ūgtelėja. Taigi, streiko proga, manau, imsiu ir nuvažiuosiu į tą mūsų centrą pasižvalgyti ir šį tą daugiau sužinoti apie dvaro pirkimą, kuriame sako, tilps ir seneliai ir jaunikaičiai, jaunavedžiai ir vasarotojai. Taip, žinote, kutena mane tas jausmas, kad va, už penksvarinę pirkęs akciją, nuvažiuoji į savo dvarą, užmerki savo ežere meškerę, ir lauki, kol ims nuosava žuvelė kibinti. Jei teisybė, kaip tas centras rašo, kad ir kaimynų arti nesą, na, tai burnelę išmetus, ir „Šėriau žirgelį", galima pilna krūtine užplėšti. Taigi šitokiomis mintimis apsvaigęs išlipu stotyje ir sustoju autobuso laukti. Nespėjau nė apsidairyti, prišliaužia limuzinas, prasiveria durelės ir sako: — prašau, kur važiuoti norite? Pasakau thank you, malonusis britas tą patį, ir taip sau per visą Oxford stritą, Na, brangieji, kaip Jūs sau norite, bet, tie anglai, tai bravo: jie tavęs neklausia, kas tu, iš kur, o tik pamato prie autobuso stiebo belaukianti, stabtelėja, paima, ir thank you! Bepiga jiems ir streikuoti. Jei Londone gyvenčiau, norėčiau, kad visus metus basininkai streikuotų: susisiekimas nieko nekaštuotų, nes per dvi dienas tik vieną kartą teko autobusu važiuoti. Šeštuku. Į socialinį klubą. Pačiame rytiniame Londone. Kažkur skai

* * * * *

čiau, kad visame Londone esą tik apie penki šimtai lietuvių. Nedaug, atrodytų, tokia skaitlinė vienuolikos milionų mieste. Bet vos įlipau į šeštukinį autobusą, tuoj patyriau, kad lietuvių visdėlto esama šiame mieste: nors sėdėjau antrame augšte, bet aiškiai girdėjau, kaip lietuviškai kelios ponios kalbėjosi pirmajame. Taip ir manau, tai va, kaip reikia lietuvių kalbą propaguoti: kalbi pirmajame augšte, o antrojo augšto keleiviai vis veidus nusuka į laiptus, norėdami įsitikinti, ar nebus žemutinį augštą okupavę mau-mau teroristai. Vieną net nuraminti turėjau: — nebijok, sakau, tai mes, Lithuanian, važiuojame į minėjimą... Klube taip pat radau džiuginančių lietuvišką širdį reformų: sienose uždangstyti visi lietuviški paveikslai, lyg langai, kai žmogų migrena pagauna, nepermatomomis užuolaidomis. Matyt, kad socialiniame klube lietuviškos sienos kažkam bus įvariusios migreną. Jų sienos — jų reikalas. Tą vakarą klubo bufete nusipirkau aspros. Dėl tų paslėptų paveikslų ir mane buvo pagavusi migrena.

* * * * *

Pasirodo, be reikalo padariau asprinių išlaidų, nes pasiekęs Lietuvių Namus, radau Dr. Valterį, atvykusį iš baisiai tolimo užkampio į DBLS tarybininkų suvažiavimą. Permetė šis medicinos atsovas mane akimis nuo galvos iki kojų, ir klausia:

— Rūkai?

— Rū...

— Geri?

— Ger...

— Su minkštų smegenų žmogumi neturiu kalbos? — atšovė pypkorių pabaisa ir nusirito į rūsį barščių srėbti. Kai alkį nuraminusį vėl be liudininkų jį prie baro durų sutikau, jis buvo kiek atlaidesnis:

— Jei nerūkytum, — protingiau parašytum, — drebtelėjo jis man, veidą nusukęs nuo pravirų baro durų.

— Bet, Daktare, Jūs ir nerūkote ir neberašote...

— Jei jūs, girtuokliai ir pypkoriai vieną savaitę susilaikytumėt, — būtumėm turėję ne vieną, bet dešimt prieglaudų, o jų pirmoje eilėje jums ir reikės, — ne į temą atšovė buvęs barborininkas, nesileidžiąs į gilesnes diskusijas.

* * * * *

Tokio neužpelnyto priekaišto prislėgtas, ilgai vienišas slankiojau Lietuvių Namų koridoriuose, vis taikstydamasis šį tą nugirsti iš vykstančio už uždarų durų tarybininkų posėdžio. Matyt, kad jie ten ką nors labai slapto bus nutarę, nes nei žurnalistų, nei fotokorespondentų neįsileido. Ar tik Dr Valteris nebus prikalbėjęs Tarybos skelbti pypkoriams karą? Žodžiu, laikinai neiššifravau jų nutarimų, bet, tikiuosi, kad jau kitame numeryje tuo klausimu šį tą brūkštelėsiu. O gal jie namus pardavė? Tokios netikros nuotaikos pagautas, atsisveikinau su vienu dar iš vakaro užsilikusiu jaunuoliu iš jaunimo baliaus ir, prisiminęs, kad Wolverhamptono kolonija švenčia ponios Jadvygos vardines, išėjau į nešluotą gatvę, pakėliau pravažiuojančiam limuzinui ranką:

— Wolverhampton, please!

— Thank you...

Matyt, kad Dr Valteris seniai bus besilankęs Wolverhamptone, nes minimų vardinių proga niekas šioje kolonijoje tą dieną negėrė nei pieno, nei vandens. Knie dėtų šį tą daugiau parašyti apie mano nuotykius Wolverhamptone, bet susilaikau, nes bauginuos, kad po to niekas manęs daugiau vardinėms gali nebekviesti.

* * * * *

Mano prietelka Virginija prieš kelias dienas išvyko Paryžiun užsilikusių nuo Pirmojo Karo giminių aplankyti. Iš ten ji man parašė apie savo veiklią prietelką,, kuri vos per plaukelį nesugriovė Prancūzijos PLB Tarybos sąskrydžio. Vieną Virginijos laiško sakinį galiu nurašyti:

„Spalio 10 d. Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės Taryba susirinko apsvarstyti bėgamuosius reikalus ir išrinkti naują Tarybą. Susirinkime įvyko net keli balsavimai. Paskutiniuoju balsavimu buvo pasisakyta aštuoniais balsais prieš mano prietelkos — daktarės dalyvavimą Prancūzijos lietuvių veiklos bare. Ji demonstratyviai apleido susirinkimą, pasakiusi, kad jame visi esą Jogailos tipo lietuviai"...

SEKMADIENIO RIMČIAI

(atkelta iš psl. 2.)

tarpe yra broliai. Ar gali klestėti neapykantos daigas brolių tarpe?

Maldos vertė yra neišmatuojama. Tai yra tarsi oras, kuriuo kvėpuoja žmogiška dvasia. Atimk iš žmogaus maldą, ir jo dvasia neilgai tegyvuos! Žmogus taps sužalotas pačiuose savo žmoniškumo pagrinduose. Tai puikiai supranta komunistiniai žmogaus žolotojai. Auklėdami jaunąją kartą, pirmoje eilėje atima jų širdžių maldą. Tuo būdu iš laisvo žmogaus nori padaryti aklai įsakymus vykdantį robotą. Užmušama dvasia, neleidžiant jai alsuoti. Priešingai, kur siekiama žmogiško tobulumo viršūnių, pirmoji ir nepamainoma priemonė yra malda. Kai Amerikos prezidentas Eisenhoweris ragino visą žmoniją bendrai melstis, jis puikiai žinojo, ką daro. Ne atominės ar vandenilio bombos nulems žmonijos laisvės kovą, bet stiprį nuolatinė malda gaivinama dvasia.

K. B. L.

RYTAI IR VAKARAI

(atkelta iš psl 2.)

vietų komunizmą. Komunizmo kovos prieš Bažnyčią pavyzdžiu duota Lietuva. Atpasakojęs, kaip buvo suimti lietuviai vyskupai, autorius klausia, ar komunistai galutinai laimės kovoje dėl žmogaus sielos ir perspėja, kad komunizmas sudaro pavojų ne tik Rytuose, bet ir Vakaruose.

2 nr. Bronys Raila tarsi toliau tęsia S. Žymanto mintis, duodamas vertingą straipsnį — „Rytų pavojus ir Vakarai". Pavaizdavęs komunizmo ekspansiją ir aktyvumą, autorius ypatingai stipriai pabrėžia: a) sovietų nuolatinį ginklavimąsi, b) diplomatinių priemonių nepajėgumą jų sulaikyti, c) komunizmo hydros centralizavimąsi Maskvoje ir d) neįmanomumą taikiai sugyventi Vakarams su Rytais.

Kitas vertingas to numerio straipsnis — prof. Mykolo Biržiškos „Vilniaus Universiteto 375 metinės". Autorius sumini Universiteto įkūrėją Vilniaus vysk. Protasevičių, kuris 1570 m. įkūrė kolegiją jėzuitams, vėliau (1578-1579) išaugusią į Vilniaus Akademiją ir Universitetą. Toliau pabrėžia to Universiteto įtaką visai šiai sričiai ir baigia tais laikais, kai po Didžojo Karo Vilniaus Universitetas buvo vėl atgaivintas: „Prasidėjo naujas laikotarpis".

Šalia šių mūsų autorių straipsnių, liečiančių tiesioginiai Lietuvą ir komunizmo vergiją, žurnale randame ir kitų, kur Lietuva taipgi tiesioginiai ar netiesioginiai paliečiama. Pažymėtini straipsniai: H. Tingsten „Tremtinių misija", A. Rei „Britanija ir Pabaltijo valstybės", Horatiaus „Pabaltijo strateginė pozicija" ir k.

Gaila tiktai, kad knygų skyriuje ligi šiol nepaminėta nė viena mūsų autoriaus knyga parašyta anglų k. Jų gal atsirastų.

Taigi, žurnalą verta užsiprenumeruoti.

Mes ir mūsų Tėvynė retai piminimi net tų, kurie atrodo gyvai domisi pasaulio sanacija. Apie Lietuvą ir jos kančias daug kas labai mažai bežino. Kai yra ši gera proga — anglų kalba leidžiamas pigus žurnalas, liečiąs mūsų gyvybinius reikalus, — turėtume patys jį prenumeruotis ir paskleisti savo pažįstamų anglosaksų tarpe.

P.S. „East and West" žurnalą galima užsisakyti šiuo adresu: Alliance Publishing Company, Alliance House, 12 Caxton St., London, S. W. 1. Metams — 10 šil.; atskiras nr. — 2/6.

ŽEMĖ NEAPVILS

RAŠO DR. K. VALTERIS

Savos žemės gabalo įsigijimas vis daugiau randa pritarimo sveikai galvojančių tautiečių tarpe. Berods pirmoji ši mintis, kad ir kiek kitokia prasme, spaudoj buvo iškelta jau prieš porą metų. Pavasarį aš pajudinau šį klausimą ryšium su jaunimo stovyklos organizavimu. Mano dideliam džiaugsmui šiam planui pritarė ir kai kurie DBLS konferencijos dalyviai Londone, o po to agr. Lūža parašė net du ilgus straipsnius apie ūkio įsigijimo reikšmę ir svarbą. Pirmininkiaušias Bajorinas tuoj pasišovė jieškoti ir, atrodo, surado tinkamą vietą „prieglaudai", Br. Daubaras jau nuėjo taip toli, kad net dešimts svarų paklojo šiam reikalui. (Kai tik pajėgsiu, tikrai neapsileisiu Daubarui ir aš!) Taigi mintis ne tik virto žodžiu, bet jau net tampa kūnu.

Tiesa, kažkas (rodos, J.K.) bandė kritikuoti savos žemės įsigijimo planą. Jis į žemės pirkimą pažiūrėjo biznieriškomis akimis ir priėjo išvados, kad neapsimoka. Skaudu buvo skaityti anuos biznieriškus apskaičiavimus. Nejaugi mes jau į viską imsim žiūrėti tik per biznieriškus akinius? Nejaugi jau taip supinigėjom, kad remsim tik tokią veiklą, kuri mums „apsimoka". Bet kodėl mes neklausiam, ar ą p s i m o k a prarūkyti bent po svarą per savaitę, o pragerti dar daugiau? Juk tuo prarandi ne tik pinigus, bet net protą ir sveikatą! Tačiau, atrodo, kad tai yra pelningas „malonumas" ir kad tai „apsimoka", nes biznieriai šio reikalo nesvarsto... Kai norime įsigyti savo žemės gabalą, kuris nesudegs ir kurio niekas nepavogs, su ežerėliais, sodais, daržais ir t.t., tai tuoj šokam skaičiuoti ar tai apsimokės!?

Argi nemalonu bus atostogų ar net savaitgalių metu pavaikščioti po s a v o žemę, pakvėpuoti grynu sveiku oru, gerėtis žydinčiais sodais ir tuo duoti tikrą poilsį savo išvargusiam kūnui ir iškankintai dvasiai?

Arba ar nemalonu bus tėn ruošti gegužines, šaukti lietuvių sąskrydžius, praleisti atostogas? O su kokiu malonumu tokioj vietoj stovyklaus ir tautiniai stiprės lietuviškasis atžalynas — mūsų tautos ateitis?! Kiek dvasinio pasitenkinimo ir paguodos turės mūsų tautiečiai pensininkai ir paliegėliai! Ir visa tai mums tekaštuotų tik po kelis svarus! Mažytė dalelė to, ką daugelis mūsų prageria, prarūko, prakortuoja! Vieną dalyką tai mums reikia griežtai atmesti — tai prieglaudos — ubagyno mintį. Jei turėsime prieglaudą, tai į ją tuoj ims plūsti prasigėrėliai, prasirūkėliai, prasilošėliai. Žemę ir namus — vasarvietę turim pirkti savišalpos pagrindais.

Sąžiningas, darbštus lietuvis turi turėti susitaupęs nors keliasdešimt svarų. Visi, kurie jaučia, kad jų darbingos dienos baigiasi, — turi skubėti siųsti savo sutaupų dalį poilsio namų — vasarvietės pirkimui. Pagal įneštos sumos dydį jie ten gali turėti ir tam tikrų pirmenybių.

Antroj eilėj į šią žemės gabalo pirkimo akciją turi įsijungti turintieji atžalyną tėvai. Trečioj eilėj — jaunimas, kuris ten galės linksmai gegužiniauti ir praleisti atostogas bei savaitgalius. Na, neabejoju, kad šią akciją pagal išgales parems ir visi taurūs, susipratę lietuviai.

Turim nepamiršti, kad bus ir tokių tautiečių, kurių sveikata buvo pakirsta jau pirmomis dienomis atvykus į šį kraštą, kurie ilgai sirgo ir buvo nedarbingi ar gausių šeimų galvos. Jie sutaupų neturės. Bet jiems durys į poilsio namus bus atviros!

Dabar turi v i s i žinoti, kad perkam vietą kur galėsim rasti pastogę ir globą nelaimės atveju. Kas dabar šį gražų užsimojimą paneigs, boikotuos — tuo pačiu atsižadės savo tautiečių. Nelaimės atvejų teneverkšlena, tenevarsto durų, kurias pats užtrenkė ir teeina sau ten, kur jiems „apsimoka" — pas savo karčiamininkus...

Nežinom kas mus gali ištikti rytoj. Todėl jau šiandien siųskim savo sutaupas savo žemės ir savo poilsio namams pirkti ir tuo užsitikrinti tėn sau vietą nelaimės bei nesekmės atveju.

K. Valteris

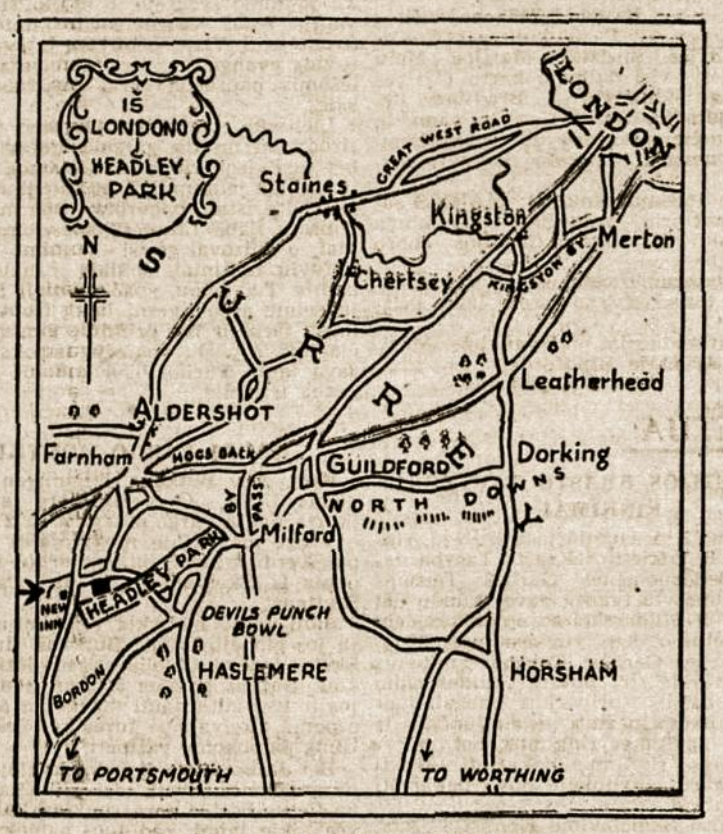

KUR RANDASI HEADLEY PARK?

Iš šio planelio skaitytojai galės orientuotis, kurioje Anglijos vietoje randasi numatoma įsigyti žemė ir namai. Nuo Bentley gelž. stoties yra apie 4 mylios, nuo Farnham — 7, nuo Churt — 2, nuo Hindhead — 5 ir nuo Londono — 45 mylios. Iš Londono traukiniu tektų važiuoti 1 valandą ir 10 minučių.

UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS

Įsakymais gyventojų nepasotinsi. Komunistų partija vis šaukia: mes rūpinamės liaudies gerove! Tik mums valdant visos pavergtosios tautos yra sočios, aprengtos ir patenkintos. Protarpiais net ir okupantų „Tiesoj", bent feljetonuose, atskleidžiama dalis tiesos. Pvz. jos rugpiūčio 8 d. numeryje buvo įdėtas feljetonas „Popierinė mišrainė", pasirašytas net trijų asmenų. Galimas dalykas, kad vienas iš jų įvykius stebėjo, kitas rašė, o trečias, būdamas komunistų partijoje, pasirašė. Tie trys autoriai — Jodka, Jakštonis ir Puzonas — aptaria daržovių trūkumą Vilniaus užkandinėse. Jie nesigriebia vaizduoti komunistinės santvarkos gerųjų pusių, nors komunistai nesamais dalykais giriasi, bet stabtelia ties įvykiais, kurių negali aplenkti komunistinėje santvarkoje nė vienas pilietis.

Skambiai pradedamas feljetonas: „Važiuokite Vilnijos keliais — ir jus nustebins didelis daržovių derlius. Vešliai žaliuoja kopūstų laukai, po lapais slepiasi agurkai, saulėje raudonuoja pomidorai. Poeto plunksna reikalinga visoms šioms gėrybėms aprašyti".

Daržuose akis paganę, tie autoriai atsidūrė Vilniaus užkandinėje Nr. 14 ir paprašė šaltų barščių. „Nėra". — nutraukė padavėja. „Gal šviežių kopūstų sriubos?" — „Nėra' ir nebus", — ji atsako. Tuomet jie panūdo eiti į kitą užkandinę, kuri pažymėta Nr. 12, Ten padavėja jiems pasiūlė silkę, pernykščių metų derliaus burokėlių ir makaronų. Daržovių mėgėjai buvo labai nusivylę. Ir jie priėjo išvadą, kad valgyklose galima gauti protarpiais alaus, kai kada vyno, beveik visuomet degtinės, retkarčiais silkių, tačiau daržovių — tik laimingu atveju.

Feljetono rašytojai pradėjo varstyti įvairių įstaigų duris ir ieškoti teisybės. Prekybos ministerio pavaduotojas drg. Martinėnas paaiškino: „Net balandžio mėnesį pasirašiau įsakymą, paskirščiau, įsakiau, įpareigojau". Ir jis pridūrė: „Rūpinamės, ir dar kaip rūpinamės". Jo patarti, atsiduria Vilniaus vykd. komiteto prekybos skyriaus pavaduotojo kambaryje. Jis ilgai kalbėjo apie įvairius įsakymus ir nurodymus, kas, iš ko, kur ir ką gali pirkti. Jis aiškino išsiuntęs apstybę raštų ir skatinęs vartotojų kooperatyvus tinkamai pareigas atlikti. Baigdamas pasikalbėjimą, jis pridūrė, kad visa atsakomybė krentanti miesto valgyklų tresto direktoriui drg. Gavrilkevičiui. O ten sėdi veik vieni rusai, vienas kitą palaikydami. Prekių žinovas yra Kornejevas, prekių žinovas, skundžiasi, kad niekas neaprūpina miesto valgyklų daržovėmis. Ir kai buvo pradėta aiškinti priežastis, jis vėl patarė kreiptis į prekybos ministeriją, nurodydamas: „Ten galės tiksliau pasakyti, kodėl tiek daug raštų ir tiek maža daržovių į valgyklas pristato".

Daug įstaigų apeita, daug kalbėta — ir teprieita viena išvada: komunistinis planingas ūkis gali pagaminti apstybę raštų, bet nesugeba pagamintomis daržovėmis aprūpinti net sostinės valgyklų. Feljetono autoriams telieka aimanuoti: „Raštų daug ir jų vis daugėja, o daržovių kaip nebuvo, taip ir nėra Vilniaus valgyklose. Visa didžioji krūva popierių negali pakeisti nei vienos dešimties agurkų, nei vieno kilogramo kopūstų". Ir taip bus, iki komunistai neatsisakys žmonių pavergimo ir visokio planavimo, paskandinančio kraštą popieriaus jūroje. Jie nesugeba ar nenori mokytis iš kasdieninių klaidų, kuriomis pagrįstas jų „planingas ūkis".

KAUNO TURGAVIETĖJE

Žmonės stengiasi laikyti arklių, tačiau už jų kiekvieną reikia mokėti nustatytą mokestį. Jeigu arklys tenaudojamas saviems reikalams, tai mokestis imamas nedidelis, bet jei panaudojamas darbams, tai reikia užmokėti už visus metus — ir toks mokestis siekia 3.000-4.000 už darbinį arklį. Tokių mokesčių niekas neįstengia sumokėti, todėl arkliai visados laikomi tik saviems reikalams, o visi darbai atliekami „juodai". Bet jei kas įskundžia, tada arklys apdedamas „stambiausiais mokesčiais" — ir su juo paprastai tenka atsisveikinti. Tokiais atvejais aprašomas pats arklys, o mokesčiams išieškoti paimami daiktai ar net namukas. Iš viso arklį išlaikyti yra sunku, nes brangus pašaras. Daugiausia arkliai šeriami šienu, nes avižos — per brangios. Gerų arklių beveik nematyti, tėra paprastų kuinukų, už kuriuos turguj moka 400-700 rb. Geri arkliai kaštuoja iki 2. 500 rb.

Kauno prekyvietės lankomos gausiai. Daugiausia žmonių susirenka jose ketvirtadieniais. Buvo norima prekymečius ketvirtadieniais panaikinti ir perkelti į sekmadienius, bet praktiškai iš to nieko neišėjo ir dabar jie vyksta tiek ketvirtadieniais, tiek sekmadieniais. Didžiausia prekyvietė Kaune yra buv. Žuvų turguje, prie Pilies. Senamiestyje, netoli Prezidentūros, turgavietėje yra paviljonai: daržovių, mėsos, sviesto. Yra ir keli kolūkių paviljonai. Jų pobūdis — krautuvinis. Viljampolėje daugiausia vyksta drabužių ir visokių smulkmenų turgus. Ten neoficialiai galima gauti ir auksinių pinigų, bet draudžiama parduoti naujus daiktus. Ketvirtoji Kauno prekyvietė yra Šančiuose: kur stovėjo „halės", seniau buvo ir penktas turgus, bet dabar toje vietoje įrengta poilsio aikštė. Turgavietė perkelta prie pat kalno. Daugiausia prekiaujama vietos gyventojų daržovėmis, pupelėmis, kiaušiniais, grietine. Prekyvietėse milicija kartais daro „ablavas", bet spekuliantai pažįsta milicininkus, kurie tikruosius spekuliantus retai tepagauna. Pagavus pirmą kartą baudžiama pinigine 100 rb. bauda. Turguje yra operatyvinės grupės būstinė, kur milicininko atvestas pagautasis spekuliantas apklausinėjamas ir sustatomas protokolas. Paskui eidami į buv. Laisvės Alėjoj Vykd. Komitetą, kur, pasiaiškinus, skiriama 100 rb. pabauda. Sugavus spekuliantą pakartotinai, bausmę skiria teismas. Čia jam gresia jau 7 metai kalėjimo.

Iš Kauno į Vilnių traukinys eina per dieną 2 kartus: vienas prieš pietus 10 val. ir antrasis po pietų 3 val. Bilietai yra su rusiškais įrašais, bilietų kainos: Kaunas — Vilnius paprastu traukiniu 13 rb., o tuo pačiu ruožu dyzeliniu — 19 rb. Važiuojant greituoju traukiniu Maskva — Kaliningradas, kuris eina per Lietuvą naktį ir kuriam reikia „plackartės", tuo pačiu ruožu tenka mokėti 26 rb. Seniau vykstant iš Lietuvos į Kaliningrado sritį reikėjo atskirų leidimų, o pati siena buvo atitverta spygliuotomis vielomis, bet dabar, Lietuvoj vartojamais terminais tariant, „zonos jau nuimtos". Vykti į Karaliaučių jokio atskiro leidimo jau nebereikia — galima pirkti bilietą stačiai š Kauno. Šis suvaržymas panaikintas 1952 m. Traukiny kontrolių jau nebedaroma, tačiau geležinkelių milicija yra beveik išimtinai iš vienų rusų. Kauno autobusų stotis tebėra senojoj vietoj.

ŽINOMA RYŽKIMĖS

Ryžkimės sukurti lietuvišką kampelį, kur mūsų jaunimas galėtų vasaroti, seneliai galėtų prisiglausti, o mes, vidutiniokai, galėtume savo ilgesį nuraminti. Mielai prisidėsiu, kiek galėsiu.

Emilija Jakutienė

EMIGRACIJOS REIKALAIS

JT Augštasis Komisaras skelbia, kad Pietų Amerikoje Andes universiteto rektorius siūlo vietą architektui arba inžinieriui, sanitarijos, elektros ir vandens instaliacijos specialistui, kalbančiam gerai angliškai, 30-40 metų amžiaus. Suinteresuotieji gali kreiptis į Vokietijos Krašto Valdybą. (17a) Weinheim-Bergstr., Schliessfach 233.

EUROPOS LIETUVIS — THE LITHUANIAN WEEKLY. Redaguoja Br. Daunoras. Redakcijos ir Administracijos adresas: 43, Holland Park, London, W. 11. Telef. PARk 9699. Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra. Prenumeratos kaina: metams — 35 šil., 6 mėn. — 20 šil. Dolerio kraštuose — 6 dol metams. Skelbimai — spaudos eilutė arba jos vieta 1 šil. Atskiras numeris — 1 šil. Leidžia — Lietuvių Namų Akc. Bendrovė. Leidimo Tarybą sudaro — DBLS-gos Centro Valdyba ir Europos Lietuvių Bendruomenių Pirmininkai: Vokietijoje — Pr. Zundė, Prancūzijoje — O. Bačkienė, Belgijoje — P. Sekmokas, Šveicarijoje — A. Paulaitis, Švedijoje — J. Pajaujis, Italijoje — kun. V. Balčiūnas, Danijoje — J. Slašinskas, Austrijoje — Msgr. K. Razminas, D. Britanijoje — M. Bajorinas.
Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd., 43, Holland Park, London, W. 11. Telephone: PARk 9699.